

SPRAVODAJCA

ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE

2/2022

MAREC - APRÍL 2022

ROČ. XL

OBSAH

6 Rozhovor s Jozefom Ristvejom

Boli sme pripravení na krízové situácie, ktoré nám prinášajú ostatné roky? Prečo sú dobrovoľníci dôležití? Máme na UNIZA použiteľné úkryty? Ako UNIZA pomáha utečencom a študentom z Ukrajiny? Toto všetko sa dozviete v rozhovore s garantom študijného programu krízový manažment na FBI UNIZA a odborníkom na krízové riadenie.

10 Rozhovor s Alenou Otčenášovou

Jej inauguračná prednáška „Kvalita elektrickej energie v distribučnej sieti“ je vyvrcholenie celého jej profesijného života, v ktorom sa venuje silnoprúdovej elektrotechnike, ktorá zahŕňa výrobu, prenos a distribúciu elektrickej energie až k samotným spotrebiteľom. Hovorí, že je veľmi rada, že sme sa na univerzite po dlhšom čase vrátili k prezenčnej výučbe, lebo jej veľmi chýbala energia študentov.

OBSAH

- 3 EDITORIÁL
- 4 REKTORÁT INFORMUJE
- 5 DEŇ UČITEĽOV 2022
- 6 ROZHOVOR: O krízové riadenie musí byť celospoločenský záujem
- 9 ODMENY PRE RIEŠITELSKÉ A AUTORSKÉ KOLEKTÍVY UNIZA
- 10 ROZHOVOR: Práca s mladými ma baví
- 13 DEKRÉTY NOVÝCH EMERITNÝCH PROFESOROV SÚ ODOVZDANÉ
- 14 VEGETAČNÉ STRECHY
- 16 UNIZA ZÍSKALA PRESTÍŽNE OCENENIE
- 16 NOVÝ DEKAN NA FPEDAS
- 16 NOVÍ DOCENTI
- 17 GRANTOVÁ SÚŤAŽ UNIZA
- 18 DETSKÉ VYNÁLEZY
- 19 HISTORICKÉ KNIŽNICE NA SLOVENSKU
- 19 NÁVŠTEVA NA FEIT UNIZA Z CESI ECOLE D'INGÉNIEURS
- 20 ANKETA Dobrovoľníci pomáhajú Ukrajine
- 23 NA KAŽDOM POSTE SPOLUPRACOVAL S VŠD V ŽILINE
- 23 ČISTÉ PRIESTORY ZNIŽUJÚ PRENOS VÍRUSU A RIZIKO INFEKcie
- 24 INFORMÁCIE Z AKADEMICKÉHO SENÁTU UNIZA
- 26 UNIVERZITNÉ MAJSTROVSTVÁ V ALPSKOM LYŽOVANÍ A SNOWBOARDINGU
- 28 TRESKA BAR UNIZA

20 Anketa Dobrovoľníci pomáhajú Ukrajine

Krízové situácie prinášajú so sebou výzvy, pri ktorých je práca dobrovoľníkov nezastupiteľná. Aj na našej univerzite sú ochotní zamestnanci a študenti, ktorí si nájdú čas a nezištne pomáhajú

tým, ktorí to potrebujú. Niektorých z nich sme sa opýtali, čo ich motivuje pomáhať druhým, ako konkrétne pomáhajú a čo im táto služba prináša.

Vydáva:

Žilinská univerzita v Žiline

Redakcia:

výkonná redaktorka: Mgr. Eva Vlčková,

foto: Cyril Králik,

grafika: Mgr. Andrej Kurečka,

predseda redakčnej rady:

prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA.

Členovia redakčnej rady:

FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD.,

SjF: prof. Ing. Eva Tillová, PhD.,

FEIT: doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD.,

SvF: Ing. Arch. Peter Krušínský, PhD.,

FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD.,

FRI: doc. Mgr. Jakub Soviár, PhD.,

FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.,

Rektorát: Mgr. Adriana Valentovičová,

ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová,

ÚCV: Ing. Martina Kardošová.

Foto na obálke:

Cyril Králik: prof. Ing. Alena Otčenášová, PhD.

Príspevky posielajte na:

e-mail: spravodajca@uniza.sk

Uzávierka nasledujúceho čísla je

3. júna 2022

Vychádza ako dvojmesačník (okrem
prázdnin). **Nepredajné!**

Tlač:

EDIS-vydavateľstvo UNIZA, Univerzitná 1,
010 26 Žilina

Registrácia MK SR EV 4394/11.

ISSN 1339-4134

**Redakcia si vyhradzuje právo
na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1,
010 26 Žilina, IČO: 00397563

ČÍTAJTE AJ ONLINE

EDITORIÁL

Vladimír Konečný
prorektor pre vzdelávanie

Vzdelávania orientované na študenta a zabezpečovanie kvality

V súčasnosti žijeme veľmi turbulentnú dobu ovplyvnenú najmä pandémiou Covid-19 a situáciou na Ukrajine. Pozitívom je začatie prezenčnej výučby. Fyzický návrat študentov do učební, laboratórií vyvolal oživenie univerzitného prostredia.

Dôležitou strategickou prioritou univerzity ukotvenou v Dlhodobom zámere UNIZA na roky 2021 až 2027 je zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania. Vnútny systém zabezpečovania kvality UNIZA je v štádiu implementácie a udržiavania, jeho súčasťou je aj prebiehajúce zosúladovanie akreditovaných študijných programov a odborov habilitačného konania a inauguračného konania so štandardmi Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo. Všetky tieto aktivity podporujú zvyšovanie kvality vzdelávania, štandardizáciu postupov zabezpečovania kvality a implementáciu princípov vzdelávania orientovaného na študenta, tzv. SCL prístup.

Dosiahnutie cieľov UNIZA v oblasti vzdelávania si vyžaduje realizáciu činností súvisiacich so životným cyklom študenta od prijímacieho

konania, cez jeho vysokoškolské štúdium až po uplatnenie ako absolventa na trhu práce, resp. jeho ďalšie vzdelávanie.

Veľmi dôležitá je pozícia vysokoškolského učiteľa a kvalitné zabezpečenie vzdelávacieho procesu, jeho vysoko odborný i humánny prístup k študentom. Prioritou je tiež vytváranie atraktívneho, motivujúceho a nediskriminačného prostredia pre študentov a ich vysokoškolské štúdium. Vedeniu univerzity záleží na tom, aby sa študenti a zamestnanci cítili na univerzite príjemne. Psychická pohoda a zdravie je v našich životoch prioritou a univerzita má záujem poskytnúť svojim študentom podporu pri prekonávaní náročných momentov počas štúdia i pri vstupe do praxe. V rámci Poradenského a kariérneho centra UNIZA preto rozširujeme a skvalitňujeme podporné a poradenské služby pre študentov i zamestnancov.

Počet študentov UNIZA sa podarilo v ostatných rokoch stabilizovať. Pokračuje zapájanie študentov do vedeckovýskumnej činnosti aj v rámci grantového systému UNIZA, systém bol rozšírený aj o možnosť zapojenia študentov 1. stupňa vysokoškolského štúdia v pozícii spoluriešiteľov. V rámci výzvy rektora č. 2/2021 sa zvýšil počet riešených projektov z 31 na 35 projektov v porovnaní s predchádzajúcou výzvou. Do riešenia sa v aktuálnej výzve zapojilo spolu 56 riešiteľov a spoluriešiteľov z radov študentov, ktorí do budúcnosti predstavujú významný perspektívny potenciál pre doktorandské štúdium.

Aj v tejto turbulentnej dobe chcem požiadať vysokoškolských učiteľov o pokračovanie v kvalitnom zabezpečovaní prezenčného vzdelávania počas letného semestra tohto akademického roka. Tiež o ústretový, nápomocný a individualizovaný prístup k študentom ovplyvneným situáciou na Ukrajine. Študentov chcem požiadať o maximálnu zodpovednosť a iniciatívnosť pri plnení ich študijných povinností.

Členom akademickej obce prajem hlavne pevné zdravie, odhodlanie a všetko len to najlepšie v súkromnom i pracovnom živote.

UNIZA MÁ NOVÉHO KANDIDÁTA NA REKTORA

Novým kandidátom na rektora Žilinskej univerzity v Žiline (UNIZA) sa stal prof. Ing. Ján Čelko, CSc. Vo funkčnom období 2022 - 2026 tak po štyroch rokoch vystrieda prof. Ing. Jozefa Jandačku PhD., a to od 3. júla 2022. Akademický senát UNIZA o novom rektorovi rozhodol v prvom kole volieb v pondelok 14. marca. Nový kandidát na rektora profesor Čelko (1959) zastával funkciu dekana Stavebnej fakulty UNIZA, neskôr funkciu prorektora pre vedu a výskum (2010 – 2018) a od roku 2019 je vedúcim Katedry cestného a environmentálneho inžinierstva Stavebnej fakulty UNIZA. Venuje sa problematike dopravnej infraštruktúry, je autorizovaným stavebným inžinierom SKSI, audítorom bezpečnosti pozemných komunikácií, podpredsedom Slovenskej cestnej bezpečnosti a členom ďalších profesionálnych organizácií. ●

STRETNUTIE ŠTUDENTOV Z UKRAJINY S REKTOROM A AKADEMICKOU OBCOU

1. marca 2022 sa uskutočnilo stretnutie rektora UNIZA Jozefa Jandačku, vedenia univerzity, vedení fakúlt a ďalších členov akademickej obce, zástupcov študentov a zástupcov internátov so študentmi z Ukrajiny. Vedenie UNIZA prejavilo svoju solidaritu a odhodlanie pomôcť aj schválením viacerých opatrení a podporných aktivít, o ktorých informovalo aj v Aktualitách na web stránke UNIZA. Ukrajinských študentov a študentky, ale i kolegov a kolegyné z Ukrajiny ubezpečuje, že hľadá cesty na zmiernenie a zlepšenie ich neľahkej situácie. Na účet na pomoc pre ukrajinských študentov a študentky UNIZA pribudli finančné prostriedky, ktoré budú transparentne rozdelené v máji, keď zasadne Kolégium rektora. ●

TAIWANSKÁ DELEGÁCIA NA UNIZA

Taiwanská delegácia navštívila UNIZA 29. 3. 2022 s cieľom rozšírenia spolupráce so slovenskými odborníkmi v oblasti rozvoja polovodičov a technológií súvisiacich s použitím polovodičov v praxi. Potenciál spolupráce a prehľad činností odprezentovali za UNIZA prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing profesor Rístvej a za FEIT profesor Frivaldský a profesor Pudiš. ●

DEŇ UČITEĽOV 2022

TEXT EVA VLČKOVÁ
FOTO KRISTÍNA FIALOVÁ

„Keď chceme byť múdri a s nami celý svet, učme ľudí. Učiť nie, aby sme učili, ale aby vedeli. Vedieť nie, aby vedeli, ale aby položili ruku k činu.“ Týmto citátom J. A. Komenského umocneným skladbou Amazing Grace v podaní súrodencov Bažíkovcov (Stanislav Bažík – klavír, Pavol Bažík – spev) bolo uvedené slávnostné stretnutie na uctenie si našich významných pedagógov pri príležitosti Medzinárodného dňa učiteľov.

Prorektor doc. Ing. Vladimír Konečný, PhD. vo svojom úvodnom príhovore vyzdvihol učiteľa národov – Jána Amosa Komenského, pedagóga, ktorý sa zaradil medzi najvýznamnejšie osobnosti v histórii ľudstva. „Komenský zasahoval do mnohých odborov ľudskej činnosti a šírkou i hĺbkou svojho vzdelania patril medzi popredných európskych vzdelancov svojej doby. Bol jedným z prvých, ktorí začali zápas za poskytnutie vzdelania ľuďom bez rozdielu pohlavia, rasy a sociálneho postavenia. Bol hlboko presvedčený o tom, že dobrá škola robí človeka lepším. Jeho myšlienky a názory sú nadčasové.“ Prorektor Konečný ďalej vyzdvihol prácu pedagógov, najmä tých, ktorí nielen vedú vysvetliť učivo, ale svojím prístupom zanechávajú pozitívnu stopu vo svojich študentoch.

Plaketa Jána Amosa Komenského bola udelená navrhnutým pedagogickým pracovníkom jednotlivých fakúlt a vzdelávacích ústavov našej univerzity
Za Fakultu prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov:

- prof. Ing. Jozef Majerčák, PhD., z katedry železničnej dopravy
- doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD., z katedry vodnej dopravy

Za Strojnícku fakultu:

- doc. Ing. Vladimír Stuchlý, PhD., z katedry dopravnej a manipulačnej techniky
- doc. Ing. Ján Súkup, CSc., z katedry energetickej techniky

Za Fakultu elektrotechniky a informačných technológií:

- prof. Ing. Juraj Altus, PhD., z katedry elektroenergetiky a elektrických pohonov
- prof. Ing. Ladislav Janoušek, PhD., z katedry teoretickej elektrotechniky a biomedicínskeho inžinierstva

Za Stavebnú fakultu:

- doc. Ing. Zora Hroncová, CSc., z katedry stavebných konštrukcií a mostov
- doc. Ing. Jaroslav Šíma, CSc. z katedry geodézie

Za Fakultu riadenia a informatiky:

- prof. Ing. Štefan Hittmár, PhD. DBA, z katedry manažérskych teórií

- Ing. Josef Kopecký, z katedry informatiky

Za Fakultu bezpečnostného inžinierstva:

- RNDr. Darina Stachová, PhD., z katedry krízového manažmentu

Za Fakultu humanitných vied:

- doc. Ing. Miloš Dudáš, CSc., z katedry mediatickej a kultúrneho dedičstva

Za Ústav celoživotného vzdelávania:

- PhDr. Soňa Gáľlová
- Ing. Ľudovít Mikuš, PhD.

Za Ústav telesnej výchovy:

- Mgr. Peter Nadányi

Za Ústav znaleckého výskumu a vzdelávania:

- Ing. Tibor Kubjatko, PhD.

Za Výskumný ústav vysokohorskej biológie:

- Mgr. Martina Haas, PhD.

Oceneným srdečne blahozeláme a prajeme im hlavne veľa zdravia, pohody v súkromnom i pracovnom živote, ako aj radosti z úspechov ich súčasných i bývalých študentov. ●

prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD.

O KRÍZOVÉ RIADENIE MUSÍ BYŤ CELOSPOLOČENSKÝ ZÁUJEM

TEXT EVA VLČKOVÁ
FOTO KRISTÍNA FIALOVÁ

Ostatné dva roky nám priniesli situácie, možno povedať ohrozenia, s ktorými sme sa na Slovensku nestretli niekoľko desaťročí – či to bola pandémia ochorenia Covid-19 alebo vojnový konflikt hneď za hranicami našej krajiny. Obe tieto hrozby sú však v iných častiach sveta dlhodobo prítomné. S prorektorom pre medzinárodné vzťahy a marketing prof. Ing. Jozefom Ristvejom, PhD., ktorý je zároveň garantom študijného programu krízový manažment na FBI UNIZA a odborníkom na krízové riadenie, sme sa rozprávali, ako týmto ohrozeniam čeliť, ako ich zvládať a ako UNIZA pomáha pri zvládaní utečeneckej krízy.

• **Pán prorektor, boli sme na tieto krízové situácie pripravení? Dá sa na ne vôbec pripraviť?**

Žijeme vo veľmi turbulentnej dobe a aj história nám ukazuje, že začiatok a koniec storočí akoby privolával k sebe mimoriadne udalosti. Toho sme svedkami aj dnes. Ak sa pýtate, či sme boli pripravení, tak určitú formu prípravy sme vytvorili, otázka však je, či dostatočnú – to nám zodpovie najbližšie obdobie. V každom prípade platí, že mimoriadne udalosti okolo nás treba skúmať, riešiť a pripravovať sa na ne. Preto som sa aj ja v minulosti rozhodol ísť cestou v bezpečnosti; krízový manažment vytvára kapacity na to, aby sme mohli takýmto udalostiam čeliť a čo najlepšie im predchádzať.

• **Viac ako kedykoľvek v minulosti sa ukazuje dôležitosť Fakulty bezpeč-**

nostného inžinierstva UNIZA. Zaznamenali ste na tejto fakulte zvýšený záujem o štúdium?

Predpokladám, že to postupne príde. Myslím, že zvýšený záujem bude v priebehu najbližších dvoch rokov. Uvidíme, ako sa budú tieto čísla vyvíjať. To, čo určite vnímame v spoločnosti, je záujem o otázky bezpečnosti. V minulosti

"Úloha dobrovoľníkov je nezastupiteľná v celom procese riešenia akejkoľvek krízy."

to nebolo v centre záujmu. Novinári, ale aj verejnosť sa nezaujímal o to, či

sa bude kde ukryť, ako sa na to pripraviť. Tieto otázky teraz rezonujú nielen v odbornej komunite, ale vo verejnosti. Aby sme našu pripravenosť na krízové situácie zlepšili, musí byť o to celospoločenský záujem. Žiaľ, často sa energia aj financie smerujú do oblastí, ktoré v čase krízy vôbec nie sú podstatné. Skúsenosti ostatných rokov nás učia, že poddimenzovať školstvo, zdravotníctvo či prípravu na krízové situácie sa dlhodobo nevypláca.

• **Máme dostatok odborníkov na podobné krízové situácie?**

Odborníkov nikdy nie je dost, keď vznikne kríza a je vyhlásená krízová situácia. Aj študentov učíme, že krízový manažment je multidisciplinárny, to znamená, že my nepotrebujeme len krízových manažérov, ale odborníkov, ktorí budú pôsobiť aj v iných oblastiach – v sta-

vebníctve, strojárstve, elektrotechnike, informatike, ale aj ekonomike čiže celé spektrum odborníkov, ktorých naša univerzita pripravuje, pretože potrebujeme riešiť problémy technického, ekonomického a spoločenského diania.

• Všetci dúfame, že u nás nedôjde k vojnovému konfliktu, predsa však, ako sa pri ňom správať?

Slovenská republika je členom Severoatlantickej aliancie, v ktorej členovia deklarovali, že si ctia článok 5 Washingtonskej zmluvy (tento článok hovorí, že akýkoľvek útok proti jednému alebo viacerým členským štátom sa bude považovať za útok proti všetkým, v praxi to môže znamenať, že v prípade napadnutia člena sa očakáva vojenská pomoc spojencov – pozn. red.). To je veľmi dôležité si uvedomiť z hľadiska vnímania bezpečnosti. Osobne si myslím, že nie sme v bezprostrednom ohrození, treba však byť obozretní najmä na východnej hranici a držať spolu. Pretože to je jediná šanca malých krajín, ako je Slovensko.

V prípade vzniku akejkoľvek mimoriadnej udalosti je potrebné zachovať rozvahu. Zvážiť všetky okolnosti a byť pripravený. Pripravenosť ale vzniká postupne. Prostredníctvom komplexnej analýzy, prevencie a prípravných opatrení (napr. krízového plánovania atď.) tak, aby sme boli schopní zvládnuť akúkoľvek mimoriadnu udalosť a následnú mimoriadnu situáciu. Platí, čo hovorili naši starí rodičia: „šťastie praje pripraveným“.

• Po začatí utečeneckej krízy veľkú časť prevzali na seba dobrovoľníci, štát sa „prebúdzal“ dosť pomaly a jeho riešenia nepôsobili vždy odborne. Aj z radov našich zamestnancov a študentov sa viacerí rozhodli pre dobrovoľníctvo a pomáhajú tak druhým. Je to takto správne z pohľadu krízového manažmentu?

Štát by určite mal byť pripravený a mal by mať na to krízové plány. Chcem však zdôrazniť, že úloha dobrovoľníkov je nezastupiteľná v celom procese riešenia akejkoľvek krízy. To sa ukazuje aj na západe, aj na východe, bez ohľadu na to, kde sa mimoriadna udalosť vyskytne. Negatívne je, že systém krízového riadenia bol za posledných 32 rokov technicky, technologicky, personálne aj finančne poddimenzovaný. Nevenovali sme sa dostatočne otázkam prípravy na krízové situácie, aj keď máme krízové plány. Sám som bol prekvapený, ako niektoré veci trvali

"Je potrebné zachovať rozvahu."

vzhľadom na veľký prílev utečencov na naše územie a očakával som, že štát napríklad rýchlejšie uvoľní svoje rezervy. Na druhej strane sa veľmi pekne ukázala súdržnosť obyvateľov, kde sa vytvorili kapacity, ktoré na istý čas nahradili štát; to však nie je možné dlhodobo udržať. Dnes už odstúpený riaditeľ Sekcie krízového riadenia na Ministerstve vnútra SR povedal, že zo 196 zamestnancov, ktorých má, vie uvoľniť 30. Toto by malo byť inak – mal by som mať v stave 200 ľudí a v istej chvíli by som mal byť schopný povolať ďalších 400. Problematika krízového riadenia krajiny je veľmi komplexná.

Dá sa ešte dnes vychovávať k dobrovoľníctvu?

Určite áno. Myslím si, že vychovávať treba od raného detstva. Ja mám tri deti a keď ich ráno zavádzam do školy a škôlky, všade vidím oznamy, ako sa snažia robiť zbierky, rozprávajú sa a odporúčajú sa s deťmi rozprávať o tejto problematike, už majú aj spolužiakov z Ukrajiny. Je dôležité, aby sme v deťoch už od malička pestovali súdržnosť.

• Práve FBI UNIZA často verejne vyzýva k dobrovoľníctvu, je to v jej náplni?

V prvom rade chcem poďakovať všetkým kolegom a študentom našej univerzity za to, že sa zapojili do dobrovoľníckych aktivít. Pokiaľ ide o FBI UNIZA, myslím si, že to má vo svojom poslaní, pretože ak chceme vytvárať krízové

plány, musíme vytvoriť podmienky na to, že to, čo tvrdíme, že by mala robiť spoločnosť, musíme robiť aj my.

Spolupráca s Územným spolkom Červeného kríža je dlhodobá, nevytvorila sa pre konkrétnu krízovú situáciu. Našich študentov dlhodobo vedieme k tomu, aby tieto aktivity rozvíjali. Spolupracujeme s Územným spolkom Červeného kríža, ale máme aj dobrovoľných hasičov, vlastný DHZ Žilina a Žilinská univerzita (DHZ - Dobrovoľný hasičský zbor – pozn. red.), ktorí majú pravidelné stretnutia a vytvárajú povedomie ochrany pred požiarmi. To je ďalšia dôležitá oblasť dobrovoľníctva. V spolupráci s Mestom Žilina a Okresným úradom Žilina sme dali verejnú výzvu na dobrovoľníkov, aby dokázali zabezpečovať činnosti, ktoré potrebovalo mesto a Okresný úrad pri prvom kontakte s utečencami.

• UNIZA spolupracuje aj s univerzitami na Ukrajine. Aký vplyv mal na spoluprácu vojnový konflikt?

Podľa mňa je potrebné si uvedomiť, že konfliktných miest vo svete je veľa. Teraz sa nás to bytostne dotýka, pretože je konflikt hneď za hranicami. V rámci medzinárodnej spolupráce je veľmi dôležité, aby sme ukrajinských kolegov naďalej prijímali, komunikovali s nimi a rozvíjali kontakty naďalej k všetkým krajinám, s ktorými dlhodobo spolupracujeme.

Na Ukrajine máme viacero spoluprác, často sú na úrovni fakúlt či katedrií. Z Charkova, kde je situácia veľmi zlá, mi píše kolegovia a posielajú fotografie. Na našu ponuku, či chcú k nám prísť, kolega jednoznačne odpísal, že jeho domovom je Ukrajina a neplánuje odtiaľ

Projekt 7RP CoBaCoRe

odísť. Samozrejme, v prípade potreby sme ochotní pomôcť.

• **Po vypuknutí vojnového konfliktu vznikla aj vlna paniky ohľadom jadrových zbraní či výbuchu jadrovej elektrárne. Niektorí ľudia začali kupovať jódomé tabletky, iní sa začali obzerat po atómových krytoch, ktorých je na Slovensku relatívne málo. Máme takéto kryty aj na univerzite?**

Na začiatok poviem, že z hľadiska právnych predpisov hovoríme o úkrytoch, nie krytoch. A áno, je ich limitovaný počet. Ani systém civilnej ochrany nebudoval úkryty tak, aby sa mohlo ukryť 100 percent obyvateľstva. Dokonca aj krajiny ako Švajčiarsko nedokážu ukryť všetkých obyvateľov. Je to rozdelené do viacerých fáz ukrytia. Najdôležitejšie je, že v prípade mimoriadnej udalosti sme schopní relatívne rýchlo sa dostať do bezpečia tak, aby sme prečkali najdôležitejších 12-72 hodín po konkrétnej mimoriadnej udalosti. Takto boli budované aj úkryty na univerzite, kde máme niekoľko typov úkrytov. Odolné úkryty, plynotesné úkryty a tzv. jedno-

užité preventívne. Sú len pre prípad úniku rádioaktívneho materiálu, užívajú sa na pokyn krízového riadenia. Ja verím, že už sa nestane to, čo sa stalo v Černobyle a o prípadnej katastrofe sa dozvieme v relatívne rýchlom čase, aby sme mohli reagovať a pripraviť sa. Treba byť jednoznačne obozretný a seba ochrana je dôležitá, ale zároveň treba zachovať rozvahu a riadiť sa overenými informáciami.

• **V akom stave sú úkryty na univerzite?**

Pán Hazucha sa o ne príkladne stará, sú teda čisté a použiteľné. Každá budova hlavnej budovy má plynotesný úkryt. Jeden je momentálne využívaný ako výdajňa stravy, v troch sú laboratória, v jednom je priestor pre prezentáciu. Všetky tieto úkryty sú schopné slúžiť svojmu účelu v priebehu 12 hodín.

• **Aké snahy vyvinula UNIZA na pomoc Ukrajincom?**

Vytvorili sme web stránku, kde informujeme o tejto pomoci (<https://www.uniza.sk/index.php/zamestnanci/vseobecne-informacie/oznamy/3828-zilinska-univerzita-v-zilине-vyjadruje-solidaritu-s-ukrajinou>). Okrem toho máme zriadený kontaktný bod cez e-mail: pomoc.ukrajine@uniza.sk, ktorý informuje predovšetkým o možnostiach štúdia. Okrem toho sme založili účet na pomoc pre ukrajinských študentov a študentky UNIZA, vyzývame študentov a zamestnancov, aby sa pridali k dobrovoľníkom. Poskytujeme základné psychologické poradenstvo a krízovú intervenciu prostredníctvom Poradenského a kariérneho centra UNIZA, umožňujeme mimoriadne štipendium vo výške 250 eur (spolu bolo vyplatených 105 štipendií) a mesiac ubytovania zdarma pre ukrajinských študentov, v rámci kapacitných možností ponúkame rodinným príslušníkom našich ukrajinských študentov dočasnú možnosť ubytovania sa v ubytovacích zariadeniach UNIZA (možnosť využilo zatiaľ 72 rodinných príslušníkov, poskytli sme ďalších 24 miest a rokujeme o ďalších možnostiach ubytovania v budove H, kde sa plánovaná rekonštrukcia zatiaľ odkladá na neurčito), pomáhame pri sprostredkovaní práce alebo brigády, ponúkame kurzy slovenského jazyka, prijímame ukrajinských študentov, uchádzačov o štúdium z Ukrajiny bude odpustený poplatok za prijímacie konanie, vysokoškolskí učitelia sú ústretoví pri zvládaní záťažových situácií študentov a nápomocní pri plnení ich študijných povinností.

• **Ako vyzerá pomoc v oblasti sprostredkovania práce?**

Zo strany ukrajinských študentov a utečencov bol záujem o možnosť práce. Menza vytvorila možnosť na pomocné práce v kuchyni, ktoré obsadili zatiaľ dvaja ľudia z Ukrajiny. Momentálne ministerstvo školstva v spolupráci s Úradom vlády pripravujú výzvu pre výskumníkov a vedeckovýskumných pracovníkov. Máme viacerých ukrajinských výskumníkov, ktorí majú záujem u nás pracovať v oblasti vedy a výskumu. Predpokladám, že v najbližšej dobe niektorých z nich zamestnáme.

• **Na univerzite bol zriadený transparentný účet na pomoc Ukrajincom. Viete nám povedať, koľko financií sa vyzbieralo a kde budú použité financie?**

Ako vedenie univerzity si veľmi vážime, že samotní ukrajinskí študenti sa vyslovili za to, aby sa pomáhalo sociálne slabším. Finančné prostriedky budú transparentne rozdelené medzi študentov a študentky z Ukrajiny na základe rozhodnutia Kolégia rektora. Ku dňu rozhovoru bolo vyzbieraných takmer 9.000,- €. Finančné prostriedky zatiaľ prerozdelené nie sú, Kolégium rektora dňa 4. 4. 2022, aj na odporúčanie spoločného stretnutia vedenia UNIZA s ukrajinskými študentmi, posunulo toto rozhodnutie na májové Kolégium rektora. ●

"V prípade mimoriadnej udalosti sme schopní relatívne rýchlo sa dostať do bezpečia."

duché úkryty budované svojpomocne. Napríklad, keby došlo k úniku nebezpečnej látky, vieme sa rýchlo presunúť do takéhoto úkrytu.

V prípade odolných úkrytov (a aj plynotesných úkrytov) sa musí spustiť technológia, ktorá sa v nich nachádza a je možné sa v nich ukrývať dlhodobejšie. Odolný úkryt je napríklad pod Novou menzou a pod FRI UNIZA, plynotesné úkryty sú pod jednotlivými budovami hlavnej budovy UNIZA, spolu päť úkrytov. Úkrytom sa môžu stať aj jednoduché úkryty budované svojpomocne, čiže úkrytom môže byť pivničný priestor, podzemná garáž, priestor prispôsobený dočasnému ukrytiu. To môžeme vidieť na záberoch z Ukrajiny, kde sa stanice metra stali úkrytmi; tu bolo metro budované multifunkčne. Zábery ukazujú tiež, že mnoho obyvateľov Ukrajiny sa schováva aj v pivniciach či podzemných garážach.

Ešte sa vrátim k jódomým tabletkám, ktoré v žiadnom prípade nesmú byť po-

Vstup do CO úkrytu na UNIZA

ODMENY PRE RIEŠITEL'SKÉ A AUTORSKÉ KOLEKTÍVY UNIZA

Vážené kolegyně a kolegovia,

dovoľujeme si vám oznámiť, že na základe rozhodnutia rektora v snahe finančne motivovať riešiteľské a autorské kolektívy UNIZA budú v roku 2022 odmenené tieto aktivity zamestnancov. Za obdobie od **1. 11. 2021** do **30. 4. 2022** a od **1. 5. 2022** do **31. 10. 2022** v zmysle bodov 1 až 3 bude zamestnancom vyplatená odmena vo výške *percentuálneho podielu*, ktorým sa zúčastnili na príprave projektu (po dohode s riešiteľským tímom určí zodpovedný riešiteľ projektu).

1. Za každý podaný a v hodnotiacom konaní **schválený na financovanie** návrh **zahraničného výskumného projektu** programu **HORIZONT 2020**, resp. **HORIZONT Európa**:

- pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „koordinátor projektu“ **2 000,- EUR**
- pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „partner projektu“ **1 500,- EUR**

2. Za každý podaný a v hodnotiacom konaní **neschválený** návrh **zahraničného výskumného projektu** programu **HORIZONT 2020**:

- 2A.** Pri naplnení čiastkových hodnotiacich kritérií tzv. Threshold v počte viac ako 50 %
- pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „koordinátor projektu“ **800,- EUR**
- pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „partner projektu“ **500,- EUR**

Kritériom pre priznanie odmeny je dosiahnutie 2 až 3 z celkového počtu 3 hodnotiacich kritérií, resp. 1 až 2 z 2 hodnotiacich kritérií.

- 2B.** Pri naplnení čiastkových hodnotiacich kritérií tzv. Threshold v počte menej ako 50 %
- pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „koordinátor projektu“ **200,- EUR**
- pre riešiteľské kolektívy UNIZA v postavení „partner projektu“ **100,- EUR**

Kritériom pre priznanie odmeny je dosiahnutie 0 až 1 z celkového počtu 3 hodnotiacich kritérií, resp. 0 z 2 hodnotiacich kritérií.

Na základe zaevidovania schváleného/neschváleného návrhu projektu v univerzitnom systéme <https://vav.uniza.sk/vevysun.php> vyžiada oddelenie pre vedu a výskum od vedúceho projektu potrebné podklady. Odporúčame zodpovedným riešiteľom nahráť do ISVV hodnotiaci formulár projektu (Proposal Evaluation Form) zaslaný Európskou komisiou. Je to základný podklad pre pridelenie odmeny.

3. Pri podávaní návrhov **zahraničných výskumných projektov** v rámci iných grantových schém (netýka sa projektov v rámci štrukturálnych fondov) výška odmeny bude **posudzovaná individuálne**.

Kritériom pre priznanie odmeny je **schválenie projektu a pridelenie finančného grantu** zahraničnou inštitúciou na základe súťaže alebo osobitného výberu spomedzi viacerých zahraničných žiadateľov o grant. Na základe zaevidovania schváleného návrhu projektu v univerzitnom systéme <https://vav.uniza.sk/vevysun.php> vyžiada oddelenie pre vedu a výskum od vedúceho projektu potrebné podklady. Po predložení podkladov vedúcim projektu sa bude návrh posudzovať individuálne podľa typu grantovej schémy.

Odmeny za publikačnú činnosť

V snahe podporiť a motivovať zamestnancov a doktorandov UNIZA v publikovaní článkov v kvalitných impaktovaných časopisoch budú odmeny za publikačnú činnosť (PČ) vyplácané za časopisy v kategóriách **ADC, ADD, ADM, ADN** (PČ zaevidovaná v Univerzitnej knižnici do 31. 1. 2022) a **V3** (PČ zaevidovaná v Univerzitnej knižnici od 1. 2. 2022), ktoré majú impakt faktor a kvartil v databáze **WoS**. Sledovanou kategóriou v databáze WOS je „Rank by Journal Impact Factor“.

Odmeny budú vyplácané za obdobie od **1. 11. 2021** do **30. 4. 2022** a od **1. 5. 2022** do **31. 10. 2022**.

- Q1 – **1 000,- EUR**,
- Q2 – **650,- EUR**,
- Q3 – **170,- EUR**.

V prípade spoliautorstva s pracovníkmi mimo UNIZA, vyplatená odmena

bude vo výške percentuálneho podielu autorov UNIZA na publikovanej práci.

Odmeny za patenty a úžitkové vzory budú vyplácané v dvoch obdobiach, a to týmto spôsobom:

Pôvodcom **udeleného patentu** z UNIZA, zaevidovanom v Univerzitnej knižnici za obdobie od **1. 11. 2021** do **30. 4. 2022** a od **1. 5. 2022** do **31. 10. 2022** **150,- EUR**

Pôvodcom **zapísaného** úžitkového vzoru z UNIZA, zaevidovanom v Univerzitnej knižnici za obdobie od **1. 11. 2021** do **30. 4. 2022** a od **1. 5. 2022** do **31. 10. 2022** **60,- EUR**

V prípade spolupôvodcovstva s pracovníkmi mimo UNIZA, vyplatená odmena bude vo výške percentuálneho podielu pripadajúceho na pôvodcov z UNIZA.

Na záver by som chcel poďakovať všetkým kolegom, zamestnancom a doktorandom, ktorí prispeli kvalitnými medzinárodnými projektmi, impaktovanými publikáciami a patentmi k rozvoju našej univerzity a k skvalitneniu vedeckovýskumnej činnosti.

prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., v. r.
rektor

V Žiline 31. 3. 2022

prof. Ing. Alena Otčenášová, PhD.

PRÁCA S MLADÝMI MA BAVÍ

TEXT EVA VLČKOVÁ

FOTO CYRIL KRÁLIK

Jej inauguračná prednáška „Kvalita elektrickej energie v distribučnej sieti“ je vyvrcholenie celého jej profesijného života, v ktorom sa venuje silnoprúdovej elektrotechnike, ktorá zahŕňa výrobu, prenos a distribúciu elektrickej energie až k samotným spotrebiteľom. Hovorí, že je veľmi rada, že sme sa na univerzite po dlhšom čase vrátili k prezenčnej výučbe, lebo jej veľmi chýbala energia študentov. Rozprávali sme sa s prof. Ing. Alenou Otčenášovou, PhD. z Katedry elektroenergetiky a elektrických pohonov FEIT UNIZA, ktorej v januári tohto roku udelila prezidentka SR titul profesor.

• Pani profesorka, ako si spomínate na udelenie titulu profesor? Čo to pre Vás znamená?

Slávnostné odovzdávanie titulov sa odohralo v Prezidentskom paláci 18. januára. Inaugurovala nás pani prezidentka. V tom čase boli v platnosti ešte dosť prísne protipandemické opatrenia, čiže všetko prebehlo bez rodinných príslušníkov, bez podania ruky, bez prípitku, inaugurácie sa nezúčastnil minister školstva. Toto mi bolo veľmi ľúto. Ja sama k iným profesorom vzhladam s úctou, s pokorou, beriem to ako významný životný úspech. Mala som pocit, že by si to zaslúžilo väčší dôraz napríklad aj zo strany pána ministra. Ale mám fotku s pani prezidentkou a to je pamiatka na celý život. Ešte stále je pre mňa nezvyčajné, keď ma študenti oslo-

via „pani profesorka“, a ja ich nemusím opravovať. Veľmi si vážim, že som dosiahla tento životný medzník. Vážim si univerzitu, dlhoročného vedúceho našej katedry prof. Altusa a mnohých ďalších kolegov, ktorí mi pomohli siahnuť na tento titul.

• Akou cestou života, vzdelania ste prešli až po tento míľnik?

Moja inauguračná prednáška „Kvalita elektrickej energie v distribučnej sieti“ je vlastne vyvrcholenie celého môjho profesijného života. Titul inžinier som získala na Moskovskom inštitúte inžinierov dopravy v študijnom odbore Elektrifikácia železničnej dopravy. V tom čase to fungovalo tak, že do Sovietskeho zväzu chodili študenti študovať „na zákazku“ ministerstva školstva,

čiže keď som sa vrátila, dostala som ponuku nastúpiť na Vysokú školu dopravy a spojov v Žiline. Začala som na vtedajšej katedre elektrickej trakcie a energetiky ako asistentka. Odtedy som stále na tejto katedre, ktorá priebežne menila svoje hlavné odborné zameranie a následne aj názov. Dizertačnú, aj habilitačnú prácu som robila na tému Nepriaznivé vplyvy elektrickej trakcie na elektrizačnú sústavu. Potom sa stalo, že na základe požiadaviek z praxe sme sa na katedre začali viac venovať elektroenergetike ako elektrickej trakcii. Dnes máme štandardne najviac dvoch-troch skalných záujemcov o štúdium elektrickej trakcie v ročníku. Je to dôsledok politiky štátu v tejto oblasti. V závere sme prestali byť Vysokou školou dopravy a spojov a zmenili

sme sa na univerzitu. Ak som predtým riešila problematiku viac z pohľadu odberateľa elektrickej energie, konkrétne elektrickej trakcie, potom som sa začala venovať viac strane dodávateľa – distribútora elektrickej energie.

• Čím sa môžete pochváliť?

Dôležité kritérium pri posudzovaní kvality uchádzača o titul profesor je vytvorenie vlastnej vedeckej školy. Vychovala som si ľudí, ktorí pracujú v oblasti kvality elektrickej energie. Ja sama sa touto problematikou stále zaoberám, lebo tak, ako sa menia technické zariadenia využívané koncovými užívateľmi v čase (ku ktorým patria napr. aj obnoviteľné zdroje elektrickej energie), tak sa menia druhy nepriaznivých vplyvov na distribučnú sústavu a ich charakteristiky. Môžem spomenúť napr. harmonické zložky v napätí a prúde, nesymetriu, flicker,... a dnes hlavne poklesy a prerušenia napájacieho napätia, s ktorými máme všetci skúsenosť. Súvisí to predovšetkým s rozsiahlym používaním a modernizáciou meničov, pohonov, zariadení obsahujúcich polovodičové súčiastky, rôznych smart zariadení a technológií,... Samozrejme problematiku kvality elektrickej energie treba chápať komplexne. Na jednej strane sú zariadenia, ktoré ovplyvňujú kvalitu napätia v sieti, na druhej strane sú zariadenia, ktoré sú galvanickou cestou ovplyvňované a následne je potrebné dať aj riešenie na potlačenie či odstránenie konkrétneho vplyvu. Viaceré takéto štúdie som riešila v spolupráci so spoločnosťou Stredoslovenská distribučná, napr. s Ing. M. Dubovským. Nielen že sme analyzovali problém a určovali pôvodcu, ale zároveň sme hľadali konkrétne riešenia problému a realizovali sme ich v praxi. Na Slovensku nie je veľa ľudí, ktorí by sa uvedenej problematike venovali takto komplexne.

• Aké prípady ste riešili?

Jeden starší typický príklad za všetky z oblasti harmonických zložiek. V lyžiarskom stredisku harmonické zložky prúdu, ktorých zdrojom bol menič regulujúci pohon vleku, spôsobili, že nefungovali turnikety. Zariadenia sa navzájom ovplyvňovali. Jedno zariadenie mi spôsobí nekvalitu napätia, ktorá sa šíri elektrickým vedením, a v systéme spoločného napájania je ďalšie zariadenie, na ktorom dôjde k poruche práve pre nepriaznivý vplyv spôsobený iným zariadením. Našou prácou sa snažíme zabrániť tomu, aby sa nám negatívne

ovplyvňovanie šírilo vedeniami elektrickej energie. Sú samozrejme riešenia, ktoré umožňujú obmedzovať tieto vplyvy.

Dnes sa meniče rýchlo vyvíjajú a sú modernizované a práve preto, že nesmú

"S vývojom nových zariadení sa objavujú nové problémy."

spôsobovať poškodenie iných zariadení, musíme byť pripravení ich testovať a skúmať. S vývojom nových zariadení sa objavujú nové problémy. Snažíme sa riešiť to, čo je v danom momente aktuálne v praxi.

• Čo zaujímavé momentálne riešite?

Momentálne sa zaoberáme problematikou pretoku jalového výkonu kapacitného charakteru z distribučnej do prenosovej sústavy, lebo prevádzka elektrizačnej sústavy je stanovená na účinník induktívneho charakteru. S tým sa počíta aj pri prevádzke prenosových vedení 400 kV a 220 kV. Kým sústava pracuje s induktívnym účinníkom, napätie je v norme, aj keď môže kolísať od-do. Akonáhle sa zmení induktívny účinník na kapacitný, dochádza k zvýšeniu napätia nad dovolenú hodnotu. Tým by sa ovplyvnila prevádzka elektrizačnej sústavy Slovenska, ale tým, že sme prepojená sústava, obmedzujú sa aj okolité štáty. Uvedené je dôsledkom napr. kabelizácie a širšieho použitia kompenzačných zariadení v distribučnej sústave ako aj zmenou účinníka odberu el. energie spôsobeného využívaním zariadení s aktívnymi meničmi, ktoré spôsobujú kapacitný charakter odberu.

• Ako ste sa dostali k takémuto technickému smeru?

Moji rodičia boli učitelia na strednej škole, mamina matematika, fyzika, otec matematika a deskriptíva. Tak neviem, či sú to gény, či nie. V tom čase, keď som išla na vysokú školu, to bolo ťažšie ako dnes. Dnes kto chce, ten sa dostane. Vtedy ste si mohli podať len jednu prihlášku a keď vás nezobrali, mali ste smolu. Tak keď prišla takáto ponuka navyše, rodičia ma nahovorili, že by som to mala skúsiť. Nemala som vyhranený záujem o železničnú dopravu. Zberala som sa ísť študovať skôr aplikovanú matematiku alebo informatiku.

• Máte za sebou veľa projektov, ktoré sú pre Vás tie naj, na ktoré ste obzvlášť hrdá?

S potešením spomínam na projekt, kde som bola zodpovednou riešiteľkou. Bol to spoločný projekt s Vysokou školou banskou v Ostrave. Jasné, získali sme finančné prostriedky, vybavili sme si laboratórium kvality elektrickej energie, máme tam regulovateľný zdroj napätia s možnosťou simulácie nepriaznivých vplyvov, analyzátor kvality elektrickej energie, inteligentné elektromery, model distribučnej siete,... Riešili sme problematiku napäťovo-tolerančných kriviek zariadení. Ale na tomto projekte bolo pre mňa najkrajšie to, že sme uskutočnili aj výmenné exkurzie študentov a stretnutia učiteľov. My do Ostravy, oni zasa k nám. Neboli to úplne nové kontakty, ale teraz sú o to hlbšie a priateľskejšie. Nebol to len výskum pre výskum, ale aj spoločenská udalosť.

• Pracujete v oblasti, v ktorej pracuje viac mužov. Ako vnímate snahy o rovnaké zastúpenie mužov a žien v technických smeroch? Má to opodstatnenie?

Ja si myslím, že žena, ktorá chce, má tú možnosť. Samozrejme, vedecká práca si vyžaduje plné nasadenie a musíte veľa obetovať. Napríklad mňa sa pýtali pri inauguračnej prednáške, prečo až teraz. Ja som sa nad tým zamýšľala a keď má človek rodinu, v určitom momente sa musí rozhodnúť, kto je živiteľ rodiny a kto udržiava chod domácnosti. Kým deti neodídu z domu, určitým spôsobom je žena obmedzovaná. Nemôže sa venovať natoľko práci, ako by to ona, príp. okolie chcelo. Nakoniec, vidíme to už v pomere študentov, v ročníku máme tak dve dievčatá, ostatní sú chlapci. Možno sú profesie, kde majú ženy iné finančné ohodnotenie, u nás máme tabuľky a tam sa nerozlišuje žena – muž.

• Ako sa vám spolupracuje so študentmi?

Som veľmi rada, že sme nabehli na prezenčnú výučbu. Chýbala mi ich energia, osobný kontakt s nimi. Ešte stále sú v rúškach, stále ich nepoznám po mene, čo sa mi predtým nestávalo. To mi veľmi chýba. Študenti sú veľmi rôzni. V krúžkoch máme aj slabších študentov, potom ten taký priemer a hlavne sú tam aj skvelí študenti. Za tie roky som sa naučila filtrovať, že ak niekto nechce, tak sa snažím chvíľu, ale keď niekto naozaj nechce, nikto mu nepomôže. Venujem sa najmä tým, ktorí chcú a sú šikovní. Tí vás „otravujú“ a stále niečo chcú. Tieto

decká s entuziazmom a záujmom ma doslova dobíjajú. Potrebujem ich vidieť, stretávať a byť s nimi v kontakte. Napríklad mne veľmi chýbali promócie v tomto covidovom období. Tým, že študentov osobne poznám, pretože učím v končiach ročníkoch, je pre mňa dôležité a dojímavé vidieť ich pekne oblečených odchádzať do života.

"Keď niekto naozaj nechce, nikto mu nepomôže."

• Čo si vážite na akademickom prostredí?

Je to práve výchova študentov. Vychovávame takých absolventov, ktorí sú teraz veľmi potrební v praxi. Ako katedra sa môžeme pochváliť, že máme 98-percentnú úspešnosť zamestnania sa našich absolventov v odbore. Nezamestnajú sa len tí, ktorí nechcú. Veľmi ma teší, keď mi volajú z firiem a pýtajú našich absolventov a ja im nemám koho ponúknuť, lebo sú už všetci zadaní.

Z osobného hľadiska si vážim časovú voľnosť. Som pracovitý človek (niekedy), ale keď potrebujem, viem si prispôsobiť časový rozvrh dňa, aby som stihla všetko, čo chcem a potrebujem.

• Keby ste mohli zázračným prútkom niečo zmeniť na univerzite, čo by to bolo?

Myslím si, že je veľká škoda, že nezostal pán rektor Jandačka rektorom. Keby som mohla, zmenila by som výsledok voľby rektora. Pozrite, ako vyzerá náš univerzitný campus, univerzitné námestie, zrenovovali sa budovy,... Áno, frflali sme, lebo rekonštrukcia trvala dlho a ťažkovala sa. Ale teraz mám krásnu kanceláriu, druhý domov... Ja viem, že terazjší pán rektor je veľmi náročný. Zažila som, že tvrdo vyžadoval termíny, kvalitu, ale išiel príkladom. Ja som však zvyknutá, že ak od študentov nič nežiadam, nemajú žiadne výsledky. Od prírody je človek tvor lenivý a keď mu povieš, nájde si svoje cestičky. A toto nám náš pán rektor nedovolil. Vidno jeho veľkú snahu, aby sme dobre obstáli pri akreditácii a „zostali univerzitou“. On kritériá nastavil možno vyššie a kontrolný mechanizmus prísnejšie ako bolo treba, ale v konečnom dôsledku je to v záujme nás všetkých. Na pracovných stretnutiach vidno, že ovláda problematiku, vie odpovedať na otázky, je pripravený, on je vzorom pracovitosti. Dúfam, že sa nedostaneme do situácie, že budeme mať aplikovať veci v sep-

tembri a nebude nám mať kto pomôcť a poradiť. Je mi ľúto, že sme mu nedali možnosť dokončiť veci, ktoré mal rozbehnuté.

Možno je to aj o tom, že o nás rozhodujú študenti cez akademický senát. Predsa sú tu pár rokov a za ten čas skôr prijímajú vonkajšie podnety, ako by si vytvorili objektívny názor. My sme tu roky, žijeme v tomto prostredí, vidíme čo a ako sa mení a rozhoduje o nás niekto, pre koho je toto len prechodná stanica.

• Ako sa vás dotkla akreditácia?

Stojí ma príliš veľa času. Nepriamo som sa podieľala na príprave podkladov na zosúladovanie študijných programov za našu katedru, som v 2 pracovných skupinách študijných programov, v rade garantov FEIT. Okrem toho som členkou Akreditačnej rady univerzity. Doteraz zástupcovia študijných programov vy-

"Máme 98-percentnú úspešnosť zamestnania sa našich absolventov v odbore."

pracovali návrhy na ich zosúladovanie. Pán rektor dal urobiť mohutný informačný systém, do ktorého boli všetky materiály vložené. Viem, že s vkladáním boli nepríjemnosti, áno, boli, zažili sme. To, čo bolo podané, teraz kontroluje tajomník Akreditačnej rady po formálnej stránke. Postupne sa schvaľujú pracovné skupiny, ktoré budú posudzovať jednotlivé študijné programy. Ja som predsedníčkou viacerých pracovných

skupín na Strojníckej fakulte UNIZA. Je to schválne organizované tak, aby som neposudzovala svojich. Máme sa vyjadriť, či sú dodržiavané všetky štandardy požadované Slovenskou akreditačnou agentúrou pre vysoké školy, či sú údaje uvedené pravdivo a niektoré náležitosti sa budú fyzicky kontrolovať na mieste realizácie študijného programu, aby bolo všetko verifikovateľné. A od 1. 9. 2022 fungujeme podľa nových štandardov a hlavne nových študijných plánov so všetkými možnými komplikáciami.

• Priniesla akreditácia pre vašu katedru nejaké zmeny?

Áno. Je mi ľúto študentov, ktorí do toho „spadli“ a nemôžu dokončiť štúdium v študijnom programe, na ktorý nastúpili. Pri bakalárskom štúdiu je spôsob riešenia jednoduchší, tam nás až také veľké zmeny nečakajú. Ale pri inžinierskom sme mali dva študijné programy a po ťažkom rozhodovaní a problémoch s personálnym zabezpečením sme ich zlúčili so študijným programom výkonové elektronické systémy. Aj keď sú to príbuzné programy a pôvodné predmety pre energetikov zostali zachované, predsa je v nich rozdiel a decká nám odchádzajú za energetikou do Bratislavy. Uvidíme, čo to spraví so záujmom o štúdium u nás v budúcich rokoch.

• Vedecká práca a pedagogická činnosť... Ktorá Vás viac baví?

Študenti sú moja srdcovka. Práca s mladými ma baví. Robím študijného poradcu na bakalárskom aj inžinierskom stupni, snažím sa formovať ich študijné plány tak, aby dávali zmysel. A pokiaľ je to potrebné, tak sa snažím aj trochu vychovávať a vnášať kultúru do našich vzťahov. ●

DEKRÉTY NOVÝCH EMERITNÝCH PROFESOROV SÚ ODOVZDANÉ

TEXT A FOTO: JANKA MACUROVÁ, ODDELENIE PRE VEDU A VÝSKUM

Tradícia udeľovania čestných titulov „profesor emeritus“ sa na Žilinskej univerzite v Žiline rozvíja už od roku 2003. Dosiaľ tento čestný titul získalo 24 významných profesorov z radov našich vysokoškolských pedagógov.

Na základe rozhodnutia Vedeckej rady UNIZA zo dňa 25. novembra 2021 udelil rektor UNIZA dvadsiaty tretí a dvadsiaty štvrtý čestný titul „profesor emeritus“. Laureátmi sa stali **prof. RNDr. Jaroslav Janáček, CSc.** a **prof. Ing. Martin Klimo, PhD.** (udelenie titulu navrhla FRI).

V súlade s ustanoveniami smernice UNIZA „Profesor emeritus na Žilinskej univerzite v Žiline. Zásady udeľovania čestného titulu, postavenie a pôsobenie emeritného profesora na UNIZA.“ si prof. Janáček a prof. Klimo prevzali dekréty emeritných profesorov z rúk rektora UNIZA prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD. a dekana FRI UNIZA doc. Ing. Emila Kršáka, PhD. počas slávnostnej časti rokovania Vedeckej rady UNIZA dňa 17. februára 2022, venovanej tejto milej udalosti.

Prof. Janáček i prof. Klimo naďalej aktívne pedagogicky i vedecky pôsobia na Fakulte riadenia a informatiky UNIZA. Sú zodpovednými riešiteľmi niekoľkých výskumných projektov, vedú vybrané prednášky v rámci všetkých troch stupňov vysokoškolského vzdelávania, pokračujú v publikačnej aktivite v recenzovaných vedeckých

časopisoch, vedú záverečné práce, vrátane dizertačných, poskytujú aj konzultačnú činnosť v oblasti výskumných projektov na fakulte. S potešením možno konštatovať, že prof. Janáček i prof. Klimo svojím pôsobením vo vzdelávacej, vedeckej či odbornej oblasti príkladne motivujú študentov, mladých pedagogických a vedecko-výskumných pracovníkov a ako nositelia čestných titulov „profesor emeritus“ nesporne významne prispievajú k rozvoju fakulty a univerzity.

Prof. RNDr. Jaroslav Janáček, CSc., emeritný profesor, si vo svojom príhovore zaspomínal na začiatky výpočtovej techniky v podmienkach UNIZA, spájajúcej sa s menom profesora Skyvu. Základom bola dobrá príprava z matematiky. Porovnal minulosť a prítomnosť, keď v minulosti študenti túžili po vedomostiach a dobrom vzdelaní so

súčasnosťou, kedy i napriek špičkovému technickému vybaveniu sa priemerná úroveň vzdelanosti zhoršuje.

Prof. Ing. Martin Klimo, PhD., emeritný profesor, veľmi pozitívne hodnotil dosiahnuté výsledky FRI. Vo svojich spomienkach sa pristavil pri troch osobnostiach - prof. Krouťovi, prof. Kľuvánkovi a prof. Skyvovi, ktorí dokázali vytvoriť pre študentov mimoriadne kreatívnu atmosféru. V ďalšom vystúpení odkrýval pozitívne znaky súčasných možností informačnej spoločnosti. Zdôraznil, že nové vedomosti a technické odbory nemôžeme študovať bez znalosti histórie, pretože ich základy nachádzame už u starovekých Sumerov, či Egyptanov. Emeritným profesorom srdečne blahoželáme k udeleným čestným titulom a želáme im predovšetkým pevné zdravie a pohodu počas ďalšieho pôsobenia na našej univerzite. ●

VEGETAČNÉ STRECHY

TEXT EVA VLČKOVÁ

FOTO CYRIL KRÁLIK, ARCHÍV P. JURÁŠA

V minulom čísle nášho časopisu sme sa venovali aktivitám súvisiacim s ambíciou našej univerzity nazývať sa a byť Zelenou univerzitou. V tomto čísle sa bližšie pozrieme na zelené strechy, ktoré sa správnejšie volajú vegetačné, pretože zelenou strechou by sa dala nazvať akákoľvek strecha natretá na zeleno. „Farba závisí od toho, čo si na strechu zasadíme. Extenzívne strechy, ktoré sú najčastejšie a obsahujú 5-10 rôznych druhov rozchodníkov, sú počas väčšiny roka zelenkavé s výnimkou obdobia, keď kvitnú,“ vysvetľuje nadšenec a protagonista vegetačných striech Ing. Peter Juráš, PhD. z Katedry pozemného staviteľstva a urbanizmu Stavebnej fakulty UNIZA.

Typy

Extenzívna strecha má zo všetkých typov vegetačných striech najjednoduchšiu údržbu. Dvakrát ročne sa musia rastliny skontrolovať, prípadne prihnúť špeciálnym hnojivom. Zvyšok roka si vystačí sama.

Intenzívne strechy sú niekoľkonásobne drahšie a náročnejšie, pretože majú viaceré dodatočné vrstvy v závislosti od toho, aké rastliny chceme na nich pestovať. Tráva vyžaduje viac substrátu (15-20 cm) ako rozchodníky, ktoré si vystačia s piatimi centimetrami substrátu. „Môžeme ísť aj do takých extrémov, že skladba vegetačného súvrstvia je okolo jedného metra, ak plánujeme pestovať stromy alebo vyššie kríky,“ vysvetľuje doktor Juráš. „Takto však zvyčajne nebýva riešená celá strecha, ale len niektoré jej časti.“

Benefity

Vegetačné strechy nie sú moderným vynálezom. „Za prvú vegetačnú strechu sa považujú Visuté záhrady kráľovnej Semiramis, ktoré patria k siedmim divom sveta,“ hovorí Peter Juráš. „Len na Slovensku sa to začína propagovať v ostatných rokoch.“

Vegetačná strecha v prvom rade výrazne predlžuje životnosť striech a chráni strešnú krytinu pred UV žiarením. Póvlaková krytina je veľmi namáhaná teplotnými rozkyvmi. „V zime môžeme mať teplotu povrchu -30°C , v lete sme namerali $+70^{\circ}\text{C}$,“ rozpráva pán Juráš. „V rámci roka môže byť rozdiel 100 stupňov, v rámci dňa môže byť tento rozdiel 60 stupňov. Tieto rozdiely škodia povlakovkej krytine. Pri vegetačnej streche sa teplota krytiny v zime pohybuje štandardne okolo nuly.“ Proti UV žiareniu môže chrániť aj riečny štrk, ktorý však nezabráni teplotným rozdielom a pri jeho nesprávnom použití môže spôsobiť ďalšie neprijemnosti. Podľa dostupných informácií je najstaršia vegetačná stre-

Ing. Peter Juráš, PhD.

cha v bývalom Československu strecha jazdiarne v Lipníku nad Bečvou. „Táto strecha je z roku 1911. V roku 2005 bola kompletne obnovovaná, lebo pôda už bola vyčerpaná. Krytina však zostala pôvodná, lebo tej nič nebolo, hoci mala už okolo sto rokov. Menili sa len vegetačné vrstvy,“ dopĺňa pán Juráš.

Vďaka takejto streche sa nám zvyšuje prírodná plocha, pulzuje tu život vo forme drobného hmyzu či mikroorganizmov. Vegetačná strecha by mala znižovať prehrievanie strechy v letnom období, ale s extrémnymi hrúbkami tepelnej izolácie, ktoré sú dnes požadované normami u nás, vplyv nie je až taký veľký.

Realizácia

Pred realizáciou vegetačnej strechy je vždy potrebné prepočítať, aká záťaž bude kladená na strechu. Pri novostavbe treba pri projekte rátať s väčšou záťažou strechy. Pri extenzívnych strechách treba rátať so záťažou $80-100\text{ kg/m}^2$,

keď je mokrá strecha. Niektorí statici hovoria, že je to ako záťaž snehom. „Ale pri starších domoch je vždy lepšie individuálne prepočítať záťaž,“ odporúča doktor Juráš.

Vegetačné strechy na UNIZA

Na strechách UNIZA sa nachádzajú ukážky viacerých druhov vegetačných striech. S výnimkou jednej skladby sú všetky také, aké si môže záujemca kúpiť priamo od výrobcov. „Tieto naše „vzorky“ slúžia predovšetkým na výskum a merania,“ hovorí Peter Juráš. „Keď sa opravovala strecha nad blokom Stavebnej fakulty a my ako katedra sme k tomu robili projekt, už v rámci tohto projektu sme počítali s tým, že si tam potom zostrojíme vzorky. Už počas realizácie boli do skladby zabudované snímače a keď sa strecha dokončila, začali sme s našimi prácami.“ Strecha mala kompletne zdegradovanú povla-

kovú krytinu, dlhodobo do nej zatekalo a bolo potrebné kompletne vymeniť pôvodný strešný plášť.

Prvé vzorky vegetačných striech vznikli

Vegetačná stena na budove BJ

v lete 2020. Sú to akoby vyvýšené záhony s rozmermi 1,8 m x 1,85 m. Rozmery boli zvolené tak, aby mohla byť v strede meraná teplota, ktorá zároveň nebude ovplyvnená deformáciou teplotného poľa.

Na čo nezabudnúť

„Určite treba počítať s tým, že musíme mať povlakovú krytinu odolnú voči prerastaniu koreňov,“ odporúča doktor Juráš. „To je základný predpoklad. Krytina musí mať tzv. FLL test. Okrem toho je dobré pridať extra vrstvu, ktorá je tiež odolná voči prerastaniu koreňov. Korene majú neuveriteľnú silu, aj bralo v prírode začne praskať, ak sa doňho dostanú.“

Ďalšia vec, s ktorou treba počítať, je to, že všetok materiál treba nejakým spôsobom dostať na strechu. Hmotnosť materiálu, ktorý potrebujeme dostať na strechu, je okolo 40 kg/m². Ak počítame so štandardnou strechou s rozlohou 100 m², vyjde nám celková hmotnosť 4 tony materiálu. Je preto praktické objednať si žeriav a počítať s čo naj-

praktickejším východom na strechu. Nielen kvôli realizácii, ale aj údržbe. Takisto je potrebné mať na streche prípojku na elektrickú energiu a premyslieť si, ako budeme realizovať zavlažovanie. Na streche musí byť zároveň navrhnuté odvodnenie – dokonca takým spôsobom, akoby sme tam nemali žiadne vodozádržné vrstvy.

Čísla

Suchý materiál má 40 kg/m². Keď nasiakne, môže dosiahnuť až 120 kg/m², čo je 12 ton na štandardnej streche. „Železobetónová doska má objemovo 2500 kg/m³, čo pri bežnej hrúbke 20 cm vychádza 500 kg/m²,“ počíta doktor Juráš. „V tomto kontexte sa to číslo už také vysoké nezdá a navýšenie prípadného vystuženia u novostavieb nie je vysoké. V podstate sa to dá skryť medzi koeficienty bezpečnosti, ktoré máme ako zaťaženie vetrom a snehom.“

Strecha môže zachytiť dosť veľké množstvo vody v závislosti od toho, ako dlho a často prší. Ak už aj sú vrstvy nasýtené, filtrácia cez jednotlivé vrstvy a drenážny systém spomalí odtok vody, čo je výhodou pri príválových dažďoch, pretože nedôjde k zahľteniu kanalizácie. V závislosti od počtu vrstiev a hrúbky substrátu môže vegetačná strecha zachytiť 20-40 litrov vody/m². Pri bežnom daždi do 10 mm skladba zoberie všetko. Pri búrkach s úhrnom 30-40 mm vychádza redukcia vody až 75 percent.

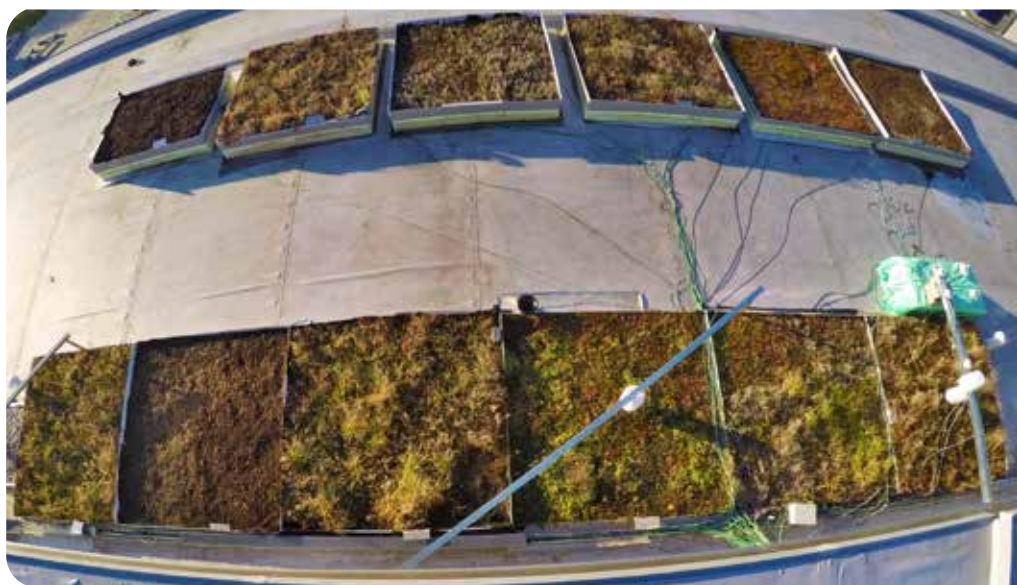
Skúmané a dostupné komerčné skladby sa pohybujú materiálovo približne za 60-70 €/m².

Vrstvy

Vrchnú vrstvu tvorí vegetačný koberec alebo kryt. Následne pri extenzívnych strechách majú jednotlivé vrstvy združených viacero funkcií pre minimalizovanie hrúbky. Substrát – najčastejšie anorganický alebo zemina, filtračná vrstva, ktorá zabezpečuje, aby sa substrát nevyplavoval a zároveň môže mať aj funkciu hydroakumulačnej vrstvy. Na spodku máme vrstvu, ktorá býva zo špeciálnej nopovej fólie, polystyrénu alebo z rôznych recyklátov. Táto spodná vrstva má drenážnu a hydroakumulačnú funkciu. Dokopy 8-12 cm v závislosti od výrobcu.

Vegetačné steny

„Na vegetačnej stene sú použité špeciálne dosky, ktoré sú umiestnené ako predstena, čím nám vzniká dvojplášťová odvetraná fasáda,“ vysvetľuje Peter Juráš. Na stenu neprší tak ako na strechu, čiže vegetačná stena musí mať závlahový systém. „My ho máme riešený tak, že v podstate voda cirkuluje pomocou gravitácie v samotnej stene. V hornej časti steny je žlab, do ktorého sa voda dostáva pomocou čerpadla z nádrže na spodku steny. Toto čerpadlo je poháňané pomocou fotovoltického panela, čiže je to kvázi samostatné. Keď svieti slnko, čerpadlo sa zapne, voda koluje v stene a približne každé tri dni dopĺňame vodu.“ Efekt ochladzovania steny a okolia je výraznejší ako pri streche, pretože práve nutnosťou zavlažovania sa podporuje evapotranspirácia, čo je celkový výpar z rastlín aj z mokrého povrchu. ●

"Vzorky" vegetačnej strechy na UNIZA

FAKULTA PREVÁDZKY A EKONOMIKY DOPRAVY A SPOJOV UNIZA VOLILA DEKANA

Akademický senát Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Žiline na svojom zasadnutí dňa 22. 3. 2022 zvolil v súlade s § 27 ods.1 písm. b) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov kandidáta na dekana prof. Ing. Miloša Poliaka, PhD. na 4-ročné funkčné obdobie. Zvolený kandidát sa funkcie ujme po vymenovaní rektorom Žilinskej univerzity v Žiline. Pánovi profesorovi Milošovi Poliakovi srdečne blahoželáme a v jeho ďalšom funkčnom období mu prajeme veľa zdaru. ●

CEE BUSINESS SERVICES AWARDS 2022

WINNER

Best University-Business Cooperation of the Year
ON Semiconductor Slovakia a.s.

onsemi

THOM BARNHARDT, CEE BUSINESS MEDIA
(ON BEHALF OF THE ORGANIZER)

CEE BUSINESS SERVICES AWARDS 2022 JURY:

ABSL LATVIA | AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN SLOVAKIA | AMERISOURCEBERGEN | ASPIRE |
COGNIZANT (LATVIA) | COLLIERS INTERNATIONAL | CURIUM PHARMA (CZECH) | CZECHINVEST | DFCG |
DIGITAL (BULGARIA) | EY | EY CONSULTING | FAB LAS IASI (ROMANIA) | HUNGARIAN SERVICES AND
OUTSOURCING ASSOCIATION (HOA) | INTERNATIONAL INVESTMENT OFFICE (LIV) | INVEST LITHUANIA |
JUST JOIN IT | MASSMUTUAL ROMANIA | OMV (AUSTRIA) | PWC | SARJO (SLOVAK INVESTMENT AND
TRADE DEVELOPMENT AGENCY) | SOCIETE GENERALE GLOBAL SOLUTIONS CENTERS | TCS (HUNGARY) |
TELIA | TRANSPARENT | ZURICH INSURANCE

WWW.CEEOUTSOURCINGAWARDS.COM

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE ZÍSKALA PRESTÍŽNE OCENENIE BEST UNIVERSITY-BUSINESS COOPERATION OF THE YEAR

Významné medzinárodné ocenenie 'Best University-Business Cooperation of the Year' pre región strednej a východnej Európy získala Žilinská univerzita v Žiline (UNIZA) práve vďaka spolupráci s partnerom z praxe. Centrum technickej podpory (CTP) ON Semiconductor na Fakulte elektrotechniky a informačných technológií (FEIT UNIZA) je zamerané na technickú podporu a výskumné projekty v oblasti mikroelektroniky. UNIZA patrí v oblasti spolupráce univerzít s priemyslom medzi európsku špičku. ●

NOVÍ DOCENTI

TEXT: JANKA MACUROVÁ, ODDELENIE PRE VEDU A VÝSKUM

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektor Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. udelil s účinnosťou od 1. marca 2022 vedecko-pedagogický titul docent:

Ing. Lucii Figuli, PhD. z Fakulty bezpečnostného inžinierstva UNIZA v odbore habilitačného konania a inauguračného konania ochrana osôb a majetku,

Ing. Dušanovi Nemcovi, PhD. z Fakulty elektrotechniky a informačných technológií UNIZA v odbore habilitačného konania a inauguračného konania automatizácia.

K získaným titulom srdečne blahoželáme.

GRANTOVÁ SÚŤAŽ UNIZA

TEXT PETRA GRAJCARÍKOVÁ, GRANTOVÝ SYSTÉM UNIZA, OVV

Rektor Žilinskej univerzity v Žiline dňa **4. 4. 2022** vyhlásil grantovú súťaž UNIZA – Výzvu č. 1/2022 na podávanie návrhov projektov doktorandmi a mladými vedecko-pedagogickými zamestnancami do 35 rokov. Návrh projektu podá zodpovedný riešiteľ elektronicky v ISVV a doručí aj v listinnej podobe na oddelenie pre vedu a výskum rektorátu **do 24. 4. 2022**. Obdobie riešenia podporeného projektu bude **od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023**. Úplné znenie výzvy a podrobné inštrukcie na podanie žiadostí sú zverejnené na univerzitnej stránke Grantového systému UNIZA, pod záložkou Veda a výskum. Chceli by sme pozvať doktorandov aj mladých kolegov, aby sa aktívne zapojili do tejto výzvy.

Aktuálne beží riešenie projektov v rámci výzvy č. 1/2021, v ktorej je schválených 54 doktorandských projektov a 37 projektov mladých zamestnancov. Stav riešenia projektov je už v druhej polovici etapy a celá akademická obec bude mať príležitosť pozrieť si témy a dosiahnuté priebežné výsledky projektov prostredníctvom posterovej výstavy fyzicky v priestoroch hlavného vstupu do budovy rektorátu a taktiež elektronicky. Postery s priebežnými výsledkami budú umiestnené vo vestibule rektorátu v týchto termínoch:

- Výstava posterov doktorandov – predbežne od **20. 4. – 3. 5. 2022**
- Výstava posterov mladých zamestnancov – predbežne od **4. 5. – 17. 5. 2022**

Radi by sme nadviazali na tradičnú súťaž o najpopulárnejší poster v každej kategórii, preto neváhajte pri návrhu využiť vašu fantáziu a kreativitu. Zodpovedný riešiteľ, ktorého poster získa najväčší počet hlasov, bude ocenený rektorom UNIZA. Do hlasovania sa môžu zapojiť všetci zamestnanci a študenti UNIZA prostredníctvom hlasovacieho systému umiestneného vo vestibule rektorátu alebo elektronicky. Zároveň každý, kto sa zapojí do hlasovania, bude zaradený do žrebovania o zaujímavú cenu. Celú akademickú obec srdečne pozývame, aby prišli nielen podporiť svojich kolegov, ale sa aj oboznámiť s tým, aké projekty sa riešia na UNIZA. Podrobnejšie informácie budú včas zverejnené hromadnými komunikačnými prostriedkami – oznamy, aktuálnosť a facebook.

Koncom minulého roka bola úspešne ukončená výzva č. 1/2020, v rámci ktorej boli riešené grantové projekty doktorandov a mladých vedecko-pedagogických zamestnancov do 35 rokov s dobou riešenia 1. 9. 2020 – 31. 8. 2021.

Riešenie ukončilo 51 projektov doktorandov a 53 projektov mladých zamestnancov. Zodpovední riešitelia podali svoje záverečné správy a úspešne obhájili grantové projekty formou záverečnej prezentácie pred hodnotiacou komisiou prostredníctvom MS TEAMS. Na základe výsledkov hodnotenia môžeme skon-

štatovať, že v kategórii doktorandov boli 2 projekty ukončené so statusom *Ciele splnené s výhradou*, zvyšné projekty mali *Ciele splnené* a v kategórii mladí zamestnanci do 35 rokov boli všetky projekty vyhodnotené so statusom - *Ciele splnené*.

Predstavujeme vám tri najlepšie hodnotené projekty v kategórii doktorandov: 1. Výskum trecích materiálov aplikovateľných do nového konceptu lamelovej brzdy **Ing. Varecha Daniel, PhD. (SjF)**

Počet získaných bodov z 5 možných: 4,53
2. Vývoj a aplikácia metódy odstraňovania perspektívnej deformácie v obraze pre analýzu cestnej premávky

Ing. Ondrašovič Milan (FRI)

Počet získaných bodov z 5 možných: 4,51
3. Nepriame metódy na stanovenie úrovne predpínacej sily v existujúcich konštrukciách

Ing. Kraľovanec Jakub (SvF)

Počet získaných bodov z 5 možných: 4,47

A tri najlepšie hodnotené projekty v kategórii mladých vedecko-pedagogických zamestnancov:

1. Vibrodiagnostika v procese zvyšovania bezpečnosti v letectve

Ing. Pecho Pavol, PhD. (FPEDAS)

Počet získaných bodov z 5 možných: 4,82

2. Optimalizácia procesu prípravy ochranných vrstiev pomocou plazmovej elektrolytickej oxidácie (PEO) na povrchu horčíkových zliatin

Ing. Kajánek Daniel, PhD. (VC)

Počet získaných bodov z 5 možných: 4,77

3. SQL tuning v prostredí temporálnych architektúr databázových systémov

doc. Ing. Kvet Michal, PhD. (FRI)

Počet získaných bodov z 5 možných: 4,72

Zodpovedných riešiteľov, ktorí sa umiestnili na prvých troch miestach z oboch kategórií, prijal dňa 12. 11. 2021 rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. a odovzdal im diplomy s ocenením. Následne prebehla neformálna diskusia o aktuálnom výskume, problémoch a potrebách, s ktorými sa mladí výskumníci stretávajú. Ocenení riešitelia pozitívne zhodnotili význam tejto súťaže a navrhli rektorovi, aby pokračovala aj v budúcnosti, a zároveň boli dohodnuté aj viaceré vylepšenia.

Podakovanie patrí všetkým riešiteľom, vedúcim projektov a aj hodnotiteľom. Ďalej by sme chceli poďakovať všetkým, ktorí sa zapojili do tvorby a realizácie Grantového systému UNIZA. Pevne veríme, že slúži ako motivačný nástroj nielen na realizáciu vedeckých nápadov a možností, ale pomáha aj osvojiť si manažovanie projektu so všetkými súvisiacimi aspektmi. ●

V tabuľke uvádzame prehľad počtu projektov, pridelených financií aj čerpanie v súťažiach za posledné 3 roky.

Výzvy	Výzva 1/2019				Výzva 1/2020				Výzva 1/2021			
	Doktorandi		Mladí VPZ do 35 r.		Doktorandi		Mladí VPZ do 35 r.		Doktorandi		Mladí VPZ do 35 r.	
	Pod.	Rieš.	Pod.	Rieš.	Pod.	Rieš.	Pod.	Rieš.	Pod.	Rieš.	Pod.	Rieš.
Počet projektov	26	24	29	28	62	51	57	53	59	54	36	37
Financie pridelené na riešenie grantov	23 170 €		42 368 €		41 475 €		68 204 €		47 978 €		46 400 €	
Čerpanie pridelených financií	21 978 €		38 335 €		35 824 €		62 307 €		(riešenie do 31. 8. 2022)		(riešenie do 31. 8. 2022)	
Podiel čerpania	94,86 %		90,48 %		86,37 %		91,35 %		xx		xx	

DETSKÉ VYNÁLEZY OPĎ NA UNIZA

TEXT MARIANA KAZIMÍROVÁ, PETER BRÍDA, FEIT
FOTO PAVOL NOVÁK

Niektor múdry raz povedal: „Deti sú budúcnosť, ktorá je už prítomná medzi nami.“ V mnohých prípadoch to platí doslova. Fakulta elektrotechniky a informačných technológií rozvíja detský talent prostredníctvom programu MyMachine.

MyMachine je vzdelávací program rozvíjajúci tvorivé myslenie. Jeho jedinečnosť spočíva v spolupráci troch úrovní vzdelávacieho systému – základných, stredných odborných a vysokých škôl. Na konci každého cyklu programu je vysnívaný vynález. Oveľa dôležitejšia je však cesta k jeho vytvoreniu v multidisciplinárnom tíme, ktorý zapája rôzne vekové kategórie žiakov a študentov. MyMachine v sebe

snúbi princípy „Design Thinkingu“, projektového a rovesníckeho vzdelávania. Deti a mladí ľudia sa učia pracovať v tímoch, komunikovať, rešpektovať vzájomne svoje talenty, kriticky myslieť a tvorivo pristupovať k riešeniu problémov. Program kladie dôraz na STE(A)M – vedu, technológiu, inžinierstvo, umenie a matematiku.

Program prebieha počas jedného školského roka a má tri fázy:

Myšlienka: deti na základných školách vo veku od 6 do 12 rokov vymýšľajú a prezentujú formou kresieb svoje vysnívané vynálezy.

Koncept: v tejto fáze sa návrhu vynálezov venujú mladí ľudia – študenti vysokých technických škôl a produktového dizajnu. Detské kresby menia na funkčné koncepty, najlepšie návrhy sú následne spracované do plánov, schém a modelov.

Prototyp: v poslednej fáze sú technické výkresy a rozpracované riešenia odovzdané študentom stredných odborných škôl technického zamerania. Študenti vytvoria skutočné prototypy

vynálezov v spolupráci s deťmi, ktoré ich vymysleli a s vysokoškólakmi, ktorí navrhli dizajn.

MyMachine je súčasťou medzinárodného programu a na Slovensku ho od roku 2016 zastrešuje Karpatská nadácia. Na programe participuje už tretí rok aj Fakulta elektrotechniky a informačných technológií UNIZA, ktorá pomohla premeniť ne jeden detský nápad na reálny vynález, napr. realizácia krajiny zázrakov, lietajúce papuče, vzdelávacie počítačové hry alebo spievajúcu zmrzlinu.

Za týmto účelom sa stretli na pôde UNIZA zástupcovia organizácie MyMachine, žiaci zo zapojených základných a stredných škôl, aby im priamo na mieste vysokoškólaci predstavili koncept svojho riešenia ich konkrétneho vysnívaného vynálezu.

Na FEIT UNIZA sa podarilo implementovať účasť našich študentov do systému vzdelávania, vďaka čomu sa študenti môžu vzdelávať čiastočne netradičným spôsobom. Študenti tým získajú úžasnú praktickú skúsenosť, ktorá simuluje ich budúce zamestnanie (vrátane obmedzení vo forme rozpočtu a termínov):

Učia sa počúvať svojho zákazníka,

v tomto prípade žiaka základnej školy (mimochodom, veľmi náročný zákazník). Učia sa používať vlastné vedomosti a kreativitu na pretransformovanie myšlienky do konceptu.

Učia sa brať do úvahy výrobné možnosti svojich partnerov, v tomto prípade zúčastnených stredných odborných škôl. A prečo sa práve FEIT zapojila do takejto tvorivej činnosti a práce s deťmi? Hovorí prodekan FEIT prof. Brída: „Jedným z hlavných cieľov nášho vzdelávania je v študentoch rozvíjať kreativitu, kritické myslenie, tímovú prácu, ale podľa mňa najväčšou výzvou súčasnosti je budovanie zodpovednosti v študentoch. Program MyMachine rozvíja aj tento faktor, pretože naši študenti pracujú v tíme zloženom aj zo stredoškolských študentov, vďaka čomu je tlak na úspešné zvládnutie projektu ešte väčší. Najväčšiu zodpovednosť ale majú voči žiačikom zo základnej školy, veď kto by chcel sklamať najmenších, ktorí sa tešia na svoj vynález.“

Ďakujeme všetkým zapojeným na FEIT UNIZA a za podporu, ktorej sa nám dostáva z vedenia UNIZA. Už teraz sa všetci tešíme na každoročné MyMachine EXPO, kde budú odovzdávané realizované vynálezy. ●

HISTORICKÉ KNIŽNICE NA SLOVENSKU

Výstava v rámci projektu CHRONUM

TEXT **DANA CHALUPEKOVÁ**, KMKD FHV

FOTO **DOMINIKA ORLOVÁ**, KMKD FHV

Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva (KMKD) FHV UNIZA, Historický ústav SAV a Ústredná knižnica SAV sú aktuálne riešiteľom projektu APVV-19-0524 CHRONUM: Chronológia dejín knižníc od počiatkov do roku 2020 (Chronologia historiarum bibliothecarum ab initio usque ad annum 2020). Cieľom projektu je vytvoriť dielo prezentujúce chronologický a retrospektívny pohľad na dejiny knižníc na Slovensku. Jedným z čiastkových výstupov projektu je aj výstava Historické knižnice na Slovensku.

Slávnostné otvorenie výstavy sa uskutočnilo dňa 30. marca 2022 o 11:00 na pôde Fakulty humanitných vied UNIZA. Výstava má panelový charakter, pozostáva zo 14 rolovacích banerov, z ktorých 12 reprezentuje jednu vybranú zachovanú historickú knižnicu na Slovensku. Výber zahŕňa najvýznamnejšie, najznámejšie a vizuálne pritažlivé historické knižnice, okrem toho zachytáva všetky typy historických knižníc (šľachtické, cirkevné, osobné, spolkové a školské) a územne pokrýva rozličné časti Slovenska. Nachádzajú sa tu chronologické údaje o ich histórii, zábery na knižnice a zábery na vybrané staré tlače z daných zbierok. Ku každej knižnici je priradený aj QR kód, v ktorom sú zkomponované informácie o inštitúcii, ktorá danú knižnicu aktuálne spravuje, ochraňuje a sprístupňuje.

V priestoroch FHV, pred aulami AF3A4 a AF3A5 je možné si výstavu pozrieť do 27. apríla 2022. Zámerom organizátorov je, aby výstava mala putovný charakter. Postupne bude zapožičaná pamäťovým inštitúciám v rámci celého Slovenska, aby ju mohlo vzhliadnuť čo najviac záujemcov. Histo-

rické knižné fondy, alebo historické knižnice nie sú medzi širokou verejnosťou až tak v povedomí, no tvoria dôležitú súčasť nášho kultúrneho dedičstva. Významne dokumentujú mieru vzdelanosti a kultúrny vývoj v spoločnosti na našom území v priebehu storočí.

Viac informácií o projekte CHRONUM je uverejnených na stránke www.chronum.uniza.sk, kde je prístupný aj katalóg výstavy v elektronickej podobe. ●

NÁVŠTEVA NA FEIT UNIZA Z CESI ECOLE D'INGÉNIEURS

TEXT A FOTO **SILVIA PIRNÍKOVÁ**, **PETER BRÍDA**, FEIT

7. marca 2022 sme s potešením privítali na Fakulte elektrotechniky a informačných technológií návštevu z partnerskej univerzity Cesi Ecole d'Ingénieurs, Francúzsko - Dr. Joseph Gergeres.

Dr. Joseph Gergeres absolvoval na katedre fyziky týždňovú Erasmus+ učiteľskú mobilitu, v rámci ktorej mal zaujímavé odborné prednášky pre študentov inžinierskeho štúdia a doktorandov FEIT z oblasti polovodičov a fyziky pevných látok.

V rámci tejto návštevy sme vo štvrtok, 10. marca 2022 na fakulte zorganizovali pre všetkých zamestnancov FEIT a študentov UNIZA virtuálnu prednášku o štúdiu vo Francúzsku a na Cesi Eco le d'ingénieurs, počas ktorej sa pripojila a mala prednášku o univerzite aj Ruth Lied, koordinátorka pre medzinárodnú spoluprácu Cesi.

Veľká vďaka patrí prof. Ing. Dušanovi Pudišovi, PhD., vedúcemu Katedry fyziky FEIT UNIZA, ktorý sa veľkou mierou postaral o odborný aj spoločenský program zahraničnej návštevy.

Veríme, že táto návšteva do budúcnosti prehĺbi spoluprácu oboch inštitúcií a u študentov vzbudila záujem o polovodiče a kryštály tuhých látok. ●

DOBROVOĽNÍCI POMÁHAJÚ UKRAJINE

Krízové situácie prinášajú so sebou výzvy, pri ktorých je práca dobrovoľníkov nezastupiteľná. Aj na našej univerzite sú ochotní zamestnanci a študenti, ktorí si nájdu čas a nezištne pomáhajú tým, ktorí to potrebujú. Niektorých z nich sme sa opýtali, čo ich motivuje pomáhať druhým, ako konkrétne pomáhajú a čo im táto služba prináša.

Ivana Ďugelová,
referent pre BOZP a ŽP, UNIZA

Výzva na humanitárnu pomoc pre ľudí z Ukrajiny ako dobrovoľníčka prišla od predsedu SČK územný spolok Žilina Bc. Petra Martineka, MBA, ktorú som okamžite bez váhania prijala. Na začiatku pomoci sa pôvodne plánovalo, že dobrovoľníci (členovia SČK) budú chodiť pomáhať na hranice a striedať sa v 5-7-dňových turnusoch. Neskôr sa v Žiline zriadil utečenecký tábor Camp Žilina, kde chodím ako dobrovoľník SČK do 14-hodinových nočných služieb, 2-krát, niekedy 3-krát do týždňa. Počas služby zabezpečujem prvú pomoc, asistenciu pri poskytovaní základnej zdravotnej starostlivosti, taktiež pomáhám s ďalšími dobrovoľníkmi pri registrácii utečencov alebo pri vydávaní zo skladu (oblečenie, potraviny, hygienické po-

treby a pod.). Ľudia, ktorí prichádzajú alebo sú ubytovaní v tábore, majú rôzne zdravotné problémy, ktoré sú spôsobené konfliktom v krajine, stresom z dlhej a náročnej cesty, resp. úteku zo svojich domov, ale aj samotným strachom, čo ich tu čaká a čo bude ďalej s ich rodinnými príslušníkmi, ktorí ostali na Ukrajine. Preto sa snažím pomáhať zmierňovať nielen ich fyzickú bolesť, ale urobiť všetko to, čo je v mojich silách aj na úkor spánku.

Motiváciou pre mňa je to, že sú to ľudia, ktorí stratili svoje domovy, možno svojich blízkych a niektorým zostalo len to, čo mali na sebe pri príchode do tábora. Taktiež ma to podnietilo obnoviť si zo školských čias ruštinu a čítanie v azbuke a aj naučiť sa hovoriť veľa užitočných ukrajinských fráz, aby sa prelomila jazyková bariéra. Riadim sa heslom „dať je viac“ a odmenou pre mňa je ich radosť, úsmev a pocit istoty, že tu na Slovensku majú bezpečné dočasné útočisko.

Chcem poďakovať všetkým dobrovoľníkom študentom UNIZA, ktorí popri štúdiu vo svojom voľnom čase pomáhajú v Camp Žilina, kolegom dobrovoľníkom SČK a tiež kolegyni z Odboru hospodárskej správy Renáte Repčíkovej a Mgr. Alexandre Glosovej, za vzájomnú pomoc pre utečencov.

Anastasia Tsukur z Ukrajiny,
FHV, mediamatika a kultúrne dedičstvo

Moja rodina je teraz v Nemecku, boli aj v Campe Žilina, boli tu asi päť dní. Moja mama, brat a sestra išli do Nemecka. Na Ukrajinu zostala staršia sestra, otec a starí rodičia. V našom kraji sa zatiaľ nebojuje, hoci húkajú sirény, ale Ukrajina nie je teraz nikde bezpečná. Pomáhať je pre mňa samozrejmé. Som Ukrajinka a to, čo sa deje u nás, ma nemôže nechať žiť svoj život, keď moji priatelia a rodina každý deň prežíva niečo takéto. Vnímam to ako svoj dlh. Musím pomáhať akokoľvek, ako viem a môžem. Teraz môžem len dobrovoľničiť. Študujem, teraz máme prezenčné vyučovanie, tak môžem robiť ako dobrovoľník. Pomáham ako prekladateľ, vysvetľujem, registrujem... Prináša mi

to vnútorný pokoj. Viem, že môžem byť aspoň trochu užitočná. Pre moju rodinu by bolo lepšie, keby som išla pracovať. Mám už osemnásť rokov a mohla by som ísť pracovať, teraz však musím študovať a pracujem ako dobrovoľník. Verím, že o nejaký mesiac a cez leto budem môcť pracovať. Moja mama v Nemecku tiež nemá prácu. Môžem im pomáhať, keď budem pracovať. Dúfam, že to všetko čo najskôr skončí.

Anton Kytrysh z Ukrajiny,
FPEDAS, elektronický obchod
a manažment

Pochádzam z Charkova, neviem, čo povedať, aby som vyjadril to, čo sa tam deje. Mal som rád to miesto, strávil som tam väčšinu života. Chcel som tam ísť aj na univerzitu, vyšlo to tak, že som išiel na Slovensko. Bývame asi 40 km od Charkova, kde ostal brat s manželkou a dieťaťom a starí rodičia. Ani nemali možnosť odísť. Na železničných staniciach je veľmi veľa ľudí a ani nevedia, do ktorého vlaku nastupujú. A majú obavu, či by to s malým dieťaťom prežili. Rád by som ich zobral sem, zatiaľ nevieme, ako. Môj otec je v armáde. Je ťažké volať mu a keď nezdvihne, hneď začnem rozmýšľať, či je v poriadku...

V prvé dni vojny som sa cítil veľmi zle, lebo som nebol s rodinou a chcel by som to prežiť s nimi. Bolo mi zle z toho, že im nemôžem pomôcť a som tu, kde je mier. Potom som sa dozvedel o Campe Žilina a odkedy som tam bol prvýkrát, nemôžem prestať tam chodiť. Rád pomáham, rád vidím ľudí z Charkova, počúvam ich príbehy. Prvé dni som mal stres, potom som si na to zvykol. Sú to strašné veci. Keď chodím do Campu, cítim také vnútorné uspokojenie, lebo pomáham aspoň niečím. Prináša mi to pokoj. Možno je to trochu egoistické. Spoznal som veľa skvelých ľudí tak Slovákov ako aj Ukrajincov. Je úžasné vidieť, že sú ochotní pomáhať. To ma motivuje, že chcem robiť viac a viac. Som rád, že mám kde pomáhať. Zaujímavé napríklad bolo, keď sme zhánali

odvoz zo železničnej stanice do Campu alebo opačne, že bola ochotná pomôcť aj Mestská polícia.

Martina Beňáčková zo Slovenska,
FPEDAS, zasielateľstvo a logistika

Od malička veľmi rada pomáham tak ľuďom, ako aj zvieratám. Ľuďom v núdzi posielam každý rok pár balíčkov vytriedeného oblečenia, k tomu priložím buď nejaké poukážky do drogerie alebo potravín. Preto mi je pomáhanie iným úplne prirodzená vec. Od malička ma dokonca učili, že to, čo nechceš, aby druhí ľudia robili tebe, nerob ani ty im. Podľa mňa to treba brať aj v tom opačnom prípade. Čo človek chce, aby robili jemu, rob aj ty im.

V Campe na nočnej zmene registrujem prichádzajúcich nových ľudí, triedime a ukladáme v sklade veci, ktoré nám ľudia donesú, a tiež sme k dispozícii ľuďom kedykoľvek v noci potrebujú. Ak ich niečo trápi aj po zdravotnej stránke, pomôžeme im. Máme tam lekárničku, lieky, ktoré im vieme podať.

Počas prvých dní, ako toto celé vypuklo, som cítila v sebe strašný nepokoj. Človek nevedel, ako pomôcť, len vedel, že chcel. Pripravovali sme sa so Slovenským Červeným krížom na hranice. Teraz nás ale potrebujú ľudia v Campe, kde sme pre nich. Pocit pomôcť prehĺbil aj strach a ten zmizol. Akonáhle som vedela, že pomôcť môžem, cítila som v sebe príjemný adrenalin, pretože toto je vec, ktorá ma naplňuje. Pohľad na ženy s deťmi nezvládne každý a počula som názory ľudí, že tam nedokázali byť a vidieť to, rozplakalo ich to. Ja v sebe naberám všetku silu, pretože keď sa zosypeme my, nebude im mať kto pomôcť. Preto sme tu skutočne pre nich na tak dlhú dobu, ako budú potrebovať.

Islam Niyazov z Kazachstanu,
SjF

Som dobrovoľník a mňa motivovalo to, že mám veľa blízkych kamarátov z Ukrajiny a viem si predstaviť ten pocit, čo prežívajú kvôli svojim rodičom a príbuzným, ktorí ostali na Ukrajine. Som preto k dispozícii a ochotný akokoľvek pomôcť, urobiť aspoň niečo. Pomáham so všetkým, čo potrebujú, napríklad ako tlmočník, pomáham s registráciou. Všetci si prajeme a dúfame, že sa táto situácia čo najrýchlejšie skončí a rodičia a príbuzní budú v poriadku.

Matúš Laktiš zo Slovenska,
FEIT, elektrotechnika

Do Campu Žilina som sa prihlásil, pretože veľmi rád pomáham ľuďom. Viem rusky a na univerzite som sa naučil aj ukrajinsky, mám tu veľa ukrajinských kamarátov. Často ma chvália, že mám dobrý prízvuk. S mojou ruštinou sa spája úsmevný príbeh. Pred pár rokmi som hral jednu počítačovú hru, kde som sa zoznámil s jedným kamarátom z Ruska, z Perma. Počas hry som ho ja naučil anglicky a on mňa zas rusky. On má za to výhody v práci a ja som tiež rád, že ma naučil po rusky a stali sa z nás priatelia, ktorí sú ochotní navzájom si pomôcť. Tým, že pomáham teraz Ukrajincom, dáva mi to motiváciu zlepšovať sa v oboch jazykoch a okrem toho mám dobrý vnútorný pocit. Som rád, že im viem pomôcť v oblasti tlmočenia, zápisu dokumentov, pri koordinovaní rôznych činností.

Karina Moisei z Ukrajiny,
FPEDAS, ekonomika a manažment
podniku

Pochádzam zo západnej Ukrajiny, asi 70 km od Vyšného Nemeckého, moji rodičia pracujú v Čechách a pomáhajú tak, ako sa dá – napríklad posielajú látku na Ukrajinu, z ktorej sa šije odev pre našich vojakov. Starí rodičia nechcú odísť, pretože sa obávajú rabovania našich domov, chcú ich strážiť, kým sa dá. Na Slovensku som už štvrtý rok, ani som nerozmýšľala nad tým, že by som sa vrátila na Ukrajinu. Nikdy som nebola patriotka, nie, no teraz, keď to všetko vidím a počujem, mám slzy v očiach a zimomriavky. Bolí ma srdce za moju krajinu.

Prvú zmenu v Campe sme robili nočnú, boli sme tam pätnásť hodín. Bol to úplne iný svet. Keď sme videli tých ľudí – oni nemali v očiach nič, jednoducho nemali chuť žiť. Ešte teraz mám zimomriavky, keď si predstavím deti, ako plačú, mamičky, ktoré im ani sebe nevedia pomôcť, starých ľudí, ktorí neprešli ďalej od svojej rodnej dediny a teraz prišli za hranice svojej krajiny a ešte v takejto situácii. Najviac ma motivuje, že im chcem pomôcť. V ich očiach vidím vďačnosť, už len za to, že sa môžu s niekym porozprávať v rodnom jazyku. Motivujú ma však aj ľudia, ktorí v Campe pracujú – odišli zo svojich robôt a pracujú tam ako dobrovoľníci. Majú svoje rodiny, mohli by čas stráviť so svojimi príbuznými, sú to Slováci a pracujú viac ako niektorí Ukrajinci. Pritom sú to kvalitní ľudia, ktorí vedia po anglicky, mali dobrú prácu, sú manažéri. Vidím v nich veľa ľudskosti. Nikdy som si nevedela predstaviť, že zo Slovenska príde toľko pomoci.

Yelizavieta Temchenko z Ukrajiny,
FEIT, biomedicínske inžinierstvo

V mojej krajine je vojna a pomáhať im v Campe je to najmenej, čo môžem urobiť. Rozumiem, že ľudia prichádzajú z Ukrajiny potrebujú našu pomoc. Viem ich najlepšie pochopiť, čo potrebujú, čo chcú povedať ostatným. V Campe tlmočím a ak treba, koordinujem. Teraz tu mám moju mamu a sestru. Pochádzame od hraníc s Ruskom, z mesta Sumy. Študuje tu aj môj brat, aj ja som chcela skúsiť niečo nové. Už v jedenástej triede som vedela, že chcem študovať na Slovensku. Na Ukrajine začíname chodiť do školy ako 6-7-roční, potom nasleduje jedenásť tried, potom už sa ide na univerzitu. Keď som sem prišla, mala som sedemnásť, moji spolužiaci mali o dva roky viac.

Vitalii Voitiuk z Ukrajiny,
SjF, priemyselné inžinierstvo

Pochádzam z Rovninského kraja, cca 150 km od hraníc s Poľskom. Celá táto situácia sa ma dotýka. Je to moja krajina, moji ľudia. Momentálne som študent, neviem pomôcť peniazmi, nie som vojak, aby som išiel bojovať – keby som mohol, išiel by som. Na Ukrajine je to tak, že máme armádu, do ktorej idú tí, ktorí majú za sebou nejaký výcvik, ktorý ja nemám. Každé mesto má však svoju vlastnú armádu, ktorá kontroluje, čo sa deje v meste, dáva pozor na rabovanie opustených domov a bytov, prichádzajúce autá. Žiaľ, na Ukrajine je dosť takých ľudí, ktorí spolupracujú

s Rusmi a dávajú im vedieť, čo majú bombardovať. Veľa mužov na Ukrajine zostáva preto, že chcú pomáhať svojim ľuďom na Ukrajine. Môj otec pomáha s rozvozom humanitárnej pomoci, mama robí siete, ktoré pomáhajú zničiť tanky. U nás ešte nie je vážna situácia, neďaleko nás spadla bomba do naftovej nádrže, ale ešte sa tam dá žiť. Okrem mamy a brata tam mám aj starých rodičov a máme dobytok, ktorý nemôžu len tak nechať. Od prvej hodiny, ako som prišiel do Campu, som videl, že tí ľudia ma potrebujú. Som tu už veľa rokov, viem slovensky, viem pomôcť s prekladom. Našu pomoc potrebujú tí, ktorí pracujú v Campe, aj tí, ktorí prichádzajú. Venujem sa teda tlmočeniu, niekedy sprevádzam Ukrajincov – napríklad k lekárovi, do školy. Pomáham s registráciou, dvíham telefóny, v prípade potreby volám taxík, vydávam veci zo skladu. Iní sa zas hrajú s deťmi, robia im program. Slovensko je malá krajina. Ale keď vidím, ako pomáha Ukrajine, môžem povedať, že tu žijú veľkí ľudia s veľkým srdcom.

Nikita Zakalupin z Bieloruska,
FPEDAS, železničná doprava

Keď som končil školu v Bielorusku, s otcom sme videli, že smerom na východ nás nič dobré nečaká, preto sme sa sústredili na západ. Rozhodol som sa pre Slovensko, lebo tu máte peknú podmienku – ak študujete v slovenskom jazyku, aj keď ste zo zahraničia, študujete zadarmo.

Toto je pomoc ľudí ľuďom. Máme si navzájom pomáhať. Táto situácia je hrozná a keď som sa dozvedel, že je tu Camp, nerozmýšľal som, či idem, ale čo si oblečiem. Často idem zo zmeny a necítim sa unavený. Možno ma bolia nohy, ale vnútorne mám dobrý pocit, že som nestratil čas. Nešiel som len s kamošmi do mesta na pivo, ale strávil som čas pri dobrej veci. ●

NA KAŽDOM POSTE SPOLUPRACOVAL S VŠD V ŽILINE

Na Nový rok 2022 nás opustil Ing. Tibor Egyed, dlhoročný významný predstaviteľ železničného priemyslového opravárstva v bývalom Československu. Odišiel náhle a nepozorovane.

Narodil sa v roku 1939 Sobrance. Od mladosti mu učarovali koľajnice a železničné vozidlá a mal cieľ stať sa železničiarom. V roku 1957 absolvoval jedenástočnú strednú školu v Gelnici a v roku 1962 Strojnícku a elektrotechnickú fakultu na Vysokej škole dopravnej v Žiline. Od roku 1963 pracoval v ŽOS Vrútky, kde pôsobil na viacerých základných a neskôr vrcholových pozíciách.

V roku 1969 prešiel pracovať na Ministerstvo dopravy Praha odbor 17-Oprávanie koľajových vozidiel a po jeho transformácii pracoval na novovzniknutom Generálnom riaditeľstve železničného priemyslového opravárstva Nymburk a postupne prešiel funkciami od riaditeľa pre technický rozvoj až po generálneho riaditeľa. V roku 1989 zastával funkciu námestníka pre technický rozvoj na riaditeľstve ČSD v Pra-

Ing. Tibor Egyed

he. Od roku 1993 pracoval v spoločnosti Želing Praha a Bratislava.

Na každom poste spolupracoval s Vysokou školou dopravnou v Žiline a to hlavne s katedrou prevádzky a údržby koľajových vozidiel rôznymi formami (školiť, vedúci diplomových prác, vypracovaním odborných posudkov, pred-

seda štátnicových komisií), ako aj pri riešení problémov pri oprave a skúšaní železničných koľajových vozidiel, ako napr. vázenie elektrických rušňov, vyšetrovanie železničných nehôd, poruchovosť, zvyšovanie kvality vo fázach výstupných a medzioperačných kontrol, opravách trakčných motorov, elektrickej výzbroje či modernizácii osobných vozňov.

Veľkou mierou sa podieľal pri presadzovaní na najvyššej úrovni politických a odborných inštitúcií na budovaní ŽOS Vrútky, ŽOS Trnava, ŽOS Zvolen, ktoré mu boli blízke.

Aj napriek odchodu do dôchodku sa stále zaujímal o stav slovenských ŽOS-iek.

Vážený Tibor, aj touto cestou Ti chceme vyjadriť skutočný obdiv a poďakovanie za entuziazmus pri riešení problémov a modernizovaní železničného priemyselného opravárstva podporu našej univerzity. Odpočívaj v pokoji. ●

TEXT STANISLAV MALINČÍK, SJF

ČISTÉ PRIESTORY ZNIŽUJÚ PRENOS VÍRUSU A RIZIKO INFEKcie

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ

Čisté operačné sály, priemyselná výroba bez kontaminácií či mikromechanický priemysel vyžadujú čisté priestory a vysoké nároky na vetranie. Tím výskumníkov Žilinskej univerzity v Žiline rieši optimalizáciu vetrania čistých priestorov – operačných sál s cieľom zníženia rizika infekcie. Okrem filtrovania vzduchu a znižovania koncentrácie častíc vo vzduchu sa zaoberá aj zabezpečením tepelno-vlhkostnej mikroklimy a znížením prevádzkových nákladov zdravotníckych zariadení.

Požiadavky na čisté priestory sú moderný fenomén, zdravotníci aj pacienti v operačných sálach potrebujú tepelnú pohodu, efektívny a finančne únosný systém, s čo najmenším dopadom na ekológiu. Hlavným cieľom projektu Vytvorenie čistých operačných priestorov s cieľom znížiť riziko prenosu vírusu COVID-19 je optimalizácia vetrania čistých priestorov – operačných sál. „Naším cieľom je modifikovať takéto vetranie tak, aby sme znížili jeho prevádzkové, ale aj obstarávacie náklady, čím by sme zlepšili finančnú situáciu v zdravotníckych zariadeniach. Týmto sledujeme nielen zvýšenie bezpečnosti pacienta a personálu, ale aj zníženie spotreby energie a dosiahnutie nižšej produkcie emisií či menšej uhlíkovej stopy takýchto zariadení,“ povedal Pavol Mičko z Výskumného centra UNIZA.

Výskumníci UNIZA vytvorili na Katedre energetickej techniky Strojníckej fakulty experimentálne laboratórium, v ktorom simulujú rovnaké podmienky ako v operačnej sále, po vzore počítačových simulácií. Výskumný tím kvôli

simulácii rovnakých podmienok niekoľkokrát navštívil operačnú sálu vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Žiline. Geometria laboratória a príslušenstvo je identické s operačnou sálou: operačné svetidlo, operačný stôl, inštrumentárne stolíky, poloha a rozmery distribučných elementov a ďalšie.

Výskum sa zameriava najmä na modifikáciu laminárnych operačných polí umiestnených nad operačným lôžkom a vývoj pretlakových klapiek zabezpečujúcich správne prúdenie vzduchu z čistých priestorov do menej čistých priestorov z dôvodu zabránenia kontaminácie operačnej sály. Na výskume sa podieľa 7 odborníkov z Katedry energetickej techniky. V doterajšom výskume zaznamenali zníženie koncentrácie častíc nad operačným stolom až o 87 %. Zároveň sa znížil aj celkový príkon potrebný pre funkciu VZT systému (vzduchotechniky) v zimných mesiacoch o 48-49 % a v letných mesiacoch o 58 %.

Pre zamedzenie šírenia vírusových a bakteriálnych ochorení je nútené vetranie veľmi efektívne. Nútené vetranie je však energeticky náročné a napriek tomu, že je prikázané legislatívou, mnohé zariadenia si ho nemôžu dovoliť prevádzkovať alebo modernizovať. Projekt sa zameriava na optimalizáciu distribučných elementov s variabilným prietokom a rýchlosťou prúdenia vzduchu. Tento výskum načrtne smer a víziu budovania moderných zdravotníckych zariadení a čistých priestorov tak, aby ich prevádzka bola bezpečná, efektívna a s čo najmenším dopadom na ekológiu. ●

INFORMÁCIE ZO ZASADNUTIA AKADEMICKÉHO SENÁTU ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE

TEXT: RÓBERT HUDEC, PREDSEDA AS UNIZA
ZAPÍŠALA: IRENA KUBINOVÁ, TAJOMNÍČKA AS UNIZA

15. zasadnutie AS UNIZA

Dňa 7. 2. 2022 sa uskutočnilo 15. zasadnutie AS UNIZA. Online rokovanie otvoril a viedol predseda AS UNIZA prof. Ing. Róbert Hudec, PhD. V úvode privítal nového člena AS UNIZA: Ing. Petra Tarábeka, PhD. (zamestnanecká časť – FRI).

Po schválení návrhu programu rokovania predložil predseda AS UNIZA návrh na schválenie členov stálych poradných pracovných komisií AS UNIZA. Legislatívnu, Kontrolnú, Pedagogickú a Sčítaciu komisiu bolo potrebné doplniť 1 členom študentskej časti AS UNIZA – návrhy: LK - Samuel Haas (FHV), KK - Ing. Jozef Jenis (SjF), PK - Bc. Gabriela Kučková (FEIT), SK - Zuzana Čelovská (SvF). Všetci navrhovaní kandidáti súhlasili s členstvom v príslušných komisiách. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrhy schválil.

V ďalšom bode programu predseda AS UNIZA predložil návrh zloženia návrhovej komisie pre voľbu kandidáta na rektora UNIZA. Uviedol, že návrhová komisia je upravená v § 12 ods. 1 až 3 Smernice č. 106 - Štatút UNIZA. Predseda AS UNIZA je stanovený Štatútom UNIZA ako predseda návrhovej komisie. Všetci navrhovaní kandidáti súhlasili s členstvom v komisii. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrhy schválil. Členmi návrhovej komisie za zamestnaneckú časť sa stali: doc. Ing. JUDr. Alena Novák Sedláčková, PhD. (FPEDAS), doc. Ing. Róbert Kohár, PhD. (SjF), Ing. Štefan Šedivý, PhD. (SvF), doc. Ing. Katarína Bugarová, PhD. (FBI), Ing. Jozef Mičic (FRI), PhDr. Elena Diechová, PhD. (FHV), Ing. Pavol Podhora, PhD. (ostatné súčasti), za študentskú časť: Ing. Miroslav Jančula (SvF), Ing. Marián Šotek (FRI), Samuel Haas (FHV), Zuzana Čelovská (SvF).

Následne predseda AS UNIZA predložil návrh zloženia sčítacej komisie pre voľbu kandidáta na rektora UNIZA. Informoval, že Sčítacia komisia

je upravená v § 12 ods. 4 Smernice č. 106 - Štatút UNIZA. Predseda AS uviedol, že v súčasnosti existuje sčítacia komisia ako stála poradná pracovná komisia, z toho dôvodu sa členom AS UNIZA navrhlo toto zloženie komisie aj pre voľbu kandidáta na rektora. Zo strany členov AS UNIZA neboli predložené pripomienky. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrhy schválil. Členmi sčítacej komisie sú: Ing. Jozef Paľo, PhD. (FPEDAS), prof. Ing. Dana Bobrušková, PhD. (SjF), doc. Ing. Daniel Káčik, PhD. (FEIT), Ing. Matúš Farbák, PhD. (SvF), doc. Ing. Andrej Velas, PhD. (FBI), RNDr. Hynek Bachratý, PhD. (FRI), Mgr. Marián Grupač, PhD. (FHV), PaedDr. Róbert Janíkovský (ostatné súčasti), Bc. Dominika Kapečková (študentská časť, FPEDAS), Zuzana Čelovská (študentská časť, SvF).

Ďalej predseda AS UNIZA predložil návrh harmonogramu voľby kandidáta na rektora UNIZA. Uviedol, že harmonogram voľby je upravený v § 12 ods. 8 Smernice č. 106 - Štatút UNIZA. Následne predseda AS UNIZA prečítal návrh harmonogramu voľby kandidáta na rektora UNIZA. Legislatívna a Kontrolná komisia nemali k návrhu pripomienky a odporučili predložený návrh na schválenie. AS UNIZA návrh schválil.

Ďalej predseda AS UNIZA predložil návrh vyhlášky o vyhlásení voľby kandidáta na rektora UNIZA. Obsah vyhlášky je upravený v § 12 ods. 8 Smernice č. 106 - Štatút UNIZA. Vyhláška o vyhlásení voľby obsahuje: harmonogram voľby, spôsob navrhovania kandidátov na rektora, zoznam členov návrhovej komisie. Predseda AS UNIZA uviedol, že harmonogram voľby a zoznam členov návrhovej komisie boli odsúhlasené v predchádzajúcich bodoch a spôsob navrhovania kandidátov na rektora je daný § 12 ods. 9 a 10 Smernice č. 106 - Štatút UNIZA.

Legislatívna a Kontrolná komisia nemali k návrhu pripomienky a odporuči-

li predložený návrh na schválenie. AS UNIZA návrh schválil.

Nasledovalo prerokovanie návrhov smerníc, ktoré predložil rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. AS UNIZA prerokoval s pripomienkami Smernicu č. 228 – Profesionálny rozvoj vysokoškolských učiteľov UNIZA. AS UNIZA prerokoval bez pripomienok Smernicu č. 227 – Pravidlá pre vytváranie, úpravu, schvaľovanie a zrušenie spoločných študijných programov na Žilinskej univerzite v Žiline a Smernicu č. 229 – Postupy uznávania výstupov vzdelávania, vydávanie a uznávanie diplomov a dokladov o vzdelaní.

AS UNIZA ďalej rokoval o návrhu na odpis pohľadávky, ktorý predložil rektor UNIZA. K návrhu sa vyjadrila kvestorka UNIZA Ing. Jana Gjašiková, ktorá uviedla, že ide o pohľadávku voči úpadcovi Považské mlyny a cestovinárne, s. r. o. Hospodárska a Kontrolná komisia nemali k návrhu pripomienky a odporučili predložený návrh na prijatie. AS UNIZA súhlasil s odpisom pohľadávky.

V ďalšom bode programu rektor UNIZA predložil návrh na schválenie kúpy nehnuteľností v Žiline a na súhlas s čerpaním úveru. Uviedol, že univerzite bola doručená oficiálna ponuka výlučne vlastnícky na odkúpenie nehnuteľností - pozemkov uvedených v predloženom návrhu. Ponuka bola odôvodnená tým, že uvedené pozemky sú v rámci územného plánu mesta Žiliny určené pre potreby UNIZA a pre jej ďalší rozvoj. Rektor UNIZA odprezentoval argumenty v prospech kúpy týchto nehnuteľností. Dodal, že argumentom proti kúpe týchto nehnuteľností je cena. UNIZA aktuálne nemá voľné finančné prostriedky, ktoré by mohla použiť na kúpu pozemkov, a preto má záujem získať financie na ich kúpu z úveru. Ďalej informoval o predloženej indikatívnej ponuke SLSP, a. s. Predseda Hospodárskej komisie prof. Ing. Tomáš Klieštík, PhD. v úvode informoval o dis-

kusii medzi členmi komisie a hlasovaní komisie. Následne vymenoval pripomienky členov komisie. Predseda Kontrolnej komisie Ing. Pavol Podhora, PhD. uviedol, že na zasadnutí komisie prebehla k danému bodu široká diskusia, počas ktorej odznelo veľa kritických vyjadrení. Pripomienky boli obdobné ako pripomienky Hospodárskej komisie. Ďalej informoval o hlasovaní k danému bodu a konštatoval, že komisia neodporučila predložený návrh na prijatie. Po ukončení diskusie predseda AS UNIZA informoval, že tento bod má dva návrhy na uznesenia: uznesenie vo veci nadobudnutia majetku a uznesenie vo veci čerpania úveru. AS UNIZA oba návrhy na uznesenia schválil.

AS UNIZA ďalej rokoval o návrhu na odsúhlasenie Dodatku k zmluve o úprave spoločného postupu pri realizácii a financovaní výstavby športoviska. Návrh predložil rektor UNIZA, ktorý uviedol, že 28. 6. 2021 AS UNIZA schválil návrh na uzavretie zmluvy o úprave spoločného postupu pri realizácii a financovaní výstavby športoviska medzi UNIZA a mestom Žilina. Počas realizácie výstavby športoviska sa vyskytla potreba vykonania prác navyč. Tieto práce sú detailne uvedené v predložennom materiáli. Za účelom úpravy celkovej sumy potrebnej na realizáciu stavby a s tým súvisiacej úpravy podielov oboch zmluvných strán na financovaní je potrebné uzavrieť Dodatok č. 1 k Zmluve. Hospodárska a Legislatívna komisia nemali k návrhu pripomienky a odporučili predložený návrh na prijatie. Kontrolná komisia odporučila, aby sa v budúcnosti kládol väčší dôraz na analýzu potrieb pri vypracovávaní projektovej dokumentácie, čo umožní eliminovať nutnosť navyšovania finančných prostriedkov počas samotnej realizácie. Komisia odporučila predložený návrh na prijatie. AS UNIZA súhlasil s predloženým návrhom.

Následne rektor UNIZA predložil návrh na člena Vedeckej rady UNIZA. Navrhovaným členom bol prof. Ing. Róbert Hudec, PhD. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrh schválil.

16. zasadnutie AS UNIZA

Dňa 14. 3. 2022 sa uskutočnilo 16. zasadnutie AS UNIZA, na ktorom sa uskutočnila voľba kandidáta na rektora UNIZA. Rokovanie otvoril a viedol predseda AS UNIZA prof. Ing. Róbert Hudec, PhD. V úvode odovzdal dekrét člena AS UNIZA členom, ktorí boli zvolení v doplnujú-

cich voľbách do AS UNIZA v období od apríla 2021 do februára 2022.

Po schválení návrhu programu rokovania nasledovalo predstavenie kandidátov na rektora UNIZA členom AS UNIZA. Predseda AS UNIZA prítomných členov AS UNIZA a hostí oboznámil s doterajším priebehom prípravy voľby kandidáta na rektora. Ďalej uviedol, že boli navrhnutí 4 kandidáti (v abecednom poradí): prof. Ing. Ján Čelko, CSc., prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., doc. Ing. Emil Kršák, PhD., prof. Ing. Karol Matiaško, PhD. Súhlas s kandidaturou a so zaradením na kandidátsku listinu pre voľbu kandidáta na rektora UNIZA vyjadrili 2 kandidáti (v abecednom poradí): prof. Ing. Ján Čelko, CSc. a prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. Predseda AS UNIZA ďalej informoval o zverejnení kandidátskej listiny spolu so životopisnou a profesijnou charakteristikou kandidátov na rektora UNIZA a verejným predstavením kandidátov na rektora UNIZA. Nasledovalo predstavenie kandidátov na rektora, po ktorom prebehla diskusia, v ktorej kandidáti postupne striedavo odpovedali na otázky, ktoré položili členovia AS UNIZA. V závere diskusie požiadal o slovo a s krátkym príhovorom vystúpil predseda Správnej rady UNIZA JUDr. Emil Hadbábny. Predseda AS UNIZA taktiež vyzval hostí, aby položili kandidátom otázky. Po ukončení diskusie zasadnutie AS UNIZA pokračovalo 2. bodom programu rokovania: voľba kandidáta na rektora UNIZA. V úvode predseda AS UNIZA konštatoval, že na rokovaní je prítomných 36 členov a voľbu je možné vykonať. Predseda AS UNIZA prítomných členov AS UNIZA oboznámil s postupom pri hlasovaní. Následne sa pristúpilo k prvému kolu tajnej voľby kandidáta na rektora. Po ukončení hlasovania sčítacia komi-

sia spočítala hlasy odovzdané jednotlivým kandidátom na rektora a vyhotovila zápisnicu o akte sčítania hlasov, ktorú potvrdila svojimi podpismi. AS UNIZA v zmysle §9 ods. 1 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov a v súlade s §12 Smernice č. 106 – Štatút Žilinskej univerzity v Žiline na základe výsledkov hlasovania v prvom kole voľby zvolil kandidáta na rektora UNIZA, ktorým sa stal prof. Ing. Ján Čelko, CSc.

V ďalšom bode rokovania predseda AS UNIZA predložil návrh na schválenie člena Legislatívnej komisie AS UNIZA. Legislatívnu komisiu bolo potrebné doplniť 1 členom zamestnaneckej časti AS UNIZA za FRI – návrh: Ing. Peter Tarábek, PhD. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrh schválil.

V ďalšom bode programu rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. predložil návrh Dodatku č. 2 k Zmluve o nájme nebytových priestorov č. 2019/7/UHS/DP-PD v znení Dodatku č. 1. Uviedol, že Spokojnosť - centrum sociálnych služieb, n. o. má uzatvorenú zmluvu o nájme nebytových priestorov a žiada o predĺženie termínu doby nájmu do 31. 12. 2027. AS UNIZA súhlasil s predloženým návrhom.

V bode Rôzne predseda študentskej časti AS UNIZA Ing. Miroslav Jančula informoval, že delegát v ŠRVŠ za UNIZA ukončil štúdium, a je potrebné vykonať voľbu nového zástupcu v ŠRVŠ za študentskú časť AS UNIZA.

V závere predseda AS UNIZA poďakoval za účasť a aktívnu spoluprácu a zasadnutie ukončil. Materiály sú v plnom znení k dispozícii na intranete UNIZA v priečinku UNIZA dokumenty / Akademický senát / Zasadnutia AS UNIZA / 3 Archivované materiály zo zasadnutí AS UNIZA / rok 2022. ●

UNIVERZITNÉ MAJSTROVSTVÁ V ALPSKOM LYŽOVANÍ A SNOWBOARDINGU

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ
FOTO ARCHÍV ÚTV UNIZA

Univerzitné majstrovstvá sa konali 17. marca v perfektne pripravených podmienkach na slnkom zaliatom a pritom zasneženom svahu v lyžiarskom stredisku Vrátna-Paseky. Ústav telesnej výchovy (ÚTV UNIZA) ich organizoval už 24-krát v rovnakom lyžiarskom stredisku, ktoré je už legendárnym dejiskom našich univerzitných majstrovstiev. V tomto roku

sa tu stretlo 107 pretekárov. Na zozname súťažiacich boli účastníci zo štyroch krajín, vrátane Erasmus študentov. Usporiadateľom univerzitných majstrovstiev je AC UNIZA Lyžiarsky oddiel v spolupráci s ÚTV UNIZA, SAUŠ, MŠV-VaŠ SR a Lyžiarske stredisko Vrátna.

Dlho očakávané preteky

„Dva roky sme tu neboli a hoci sme mali v roku 2020 pripravené preteky, dva dni pred súťažou uzavreli lyžiarske strediská a takisto vlni...“ spomína pán riaditeľ Janíkovský z ÚTV UNIZA. „Teší nás preto, že záujem študentov a zamestnancov bol v tomto roku veľmi slušný a počet prihlásených súťažiacich atakoval stovku. Takisto máme veľmi dobrú spoluprácu s lyžiarskym strediskom Vrátna, ktoré nám vychádza v ústrety, poskytuje kvalitné podmienky na lyžovanie a tiež výhodné cenové podmienky,“ dodal pán riaditeľ.

Štart, cieľ a voľné lyžovanie

Samotná súťaž bola zážitkom už od začiatku. Pre súťažiacich študentov

a zamestnancov čakal autobus, ktorý ich dopravil do lyžiarskeho strediska na 9-tu hodinu – prezentácia na pretekoch. Hneď potom mali súťažiaci čas na prehliadku trate a rozjazd, hoci aj na Poludňovom Grúni s prírodným snehom.

Súťaž prebiehala v dvoch kolách na vopred pripravenej trati Paseky so štartom od 10. hod. Pretekári a pretekárky súťažili podľa modifikovaných Pravidiel lyžiarskych pretekov pre verejné pretekoch s využitím pravidiel FIS – Masters. Poradie pretekárov sa určilo podľa najlepšieho času dosiahnutého v jednej jazde.

Putovný pohár za najlepší dosiahnutý čas získala študentka Miroslava Zimenová z FPEDAS. V kategórii lyžiari – ženy získala 1. miesto.

„Tieto majstrovstvá sú pre mňa taký malý comeback. Na obrákových lyžiach som stála po dvoch rokoch, tak som sa trochu bála, čo očakávať, ale šla som si to užiť, podmienky boli veľmi dobré, počasie úplne nádherné...“ povedala víťazka Miroslava Zimenová, ktorá v tomto roku uspela aj na zjazdovom lyžovaní Zimnej univerziády SR 2022 (2. miesto). Na univerzitné majstrovstvá prišla aj napriek zraneniam, s ktorými „bojuje“. Lieči ich však dobrou náladou, zodpovedným prístupom a primeraným športovým zaťažením i oddychom zároveň. Od malička žije športom (lyžuje

od 5-tich rokov) a okrem štúdia finančného manažmentu na FPEDAS sa zaoberá fyzioterapiou.

Paseky - Poludňový Grúň - Chleb

Po 12-tej hodine sa už voľne lyžovalo, samostatne aj v tímoch, „ľudia z UNI-ZA“ sa ocitli aj na Chlebe v Oštiepkovej Mulde. V pretekárskych tričkách aj bez, dobre naladení lyžiari a lyžiarky podali 17. marca majstrovské výkony. Boli

súčasťou univerzitných majstrovstiev a to sa počíta a cení ešte viac! Príďte nabudúce aj Vy a zažite svoj vlastný príbeh, na ktorý budete ešte dlho spomínať, lebo bude „majstrovským“ a to sa počíta. V cene veľmi výhodného štartovného (8 eur + 2 eur záloha) je doprava autobusom a celodenný skipas samozrejmosťou.

Záverečný ceremoniál a veľký aplaus

„V prvom rade by som chcel poďakovať pánovi riaditeľovi Janikovskému a celému kolektívu, ktorý konečne po dvoch rokoch znovu zorganizovali toto krásne podujatie,“ povedal Pavol Rafajdus, prorektor pre vedu a výskum. Publikum súťažiacich ocenilo tieto slová aplauzom a po nich pán prorektor dodal: „Ďakujem všetkým, ktorí ste dokázali odložiť svoje študentské a pracovné povinnosti, zabudli ste sa na jeden deň na akreditáciu, zúčastni ste sa a užili si to aj s pekným počasím...“

Nasledovalo odovzdávanie víťazných pohárov, na stupienku sa vystriedali ženy aj muži, lyžiarky aj lyžiari, jedna snowboardistka a niekoľko snowboardistov.

Výsledky z podujatia nájdete na web stránke utv.uniza.sk. ●

OTVORENÉ
Po - Pia 7.00 - 14.30 h

TRESKA BAR UNIZA

Dňa 4. 4. 2022 sa uskutočnilo slávnostné otvorenie Treska baru UNIZA v spolupráci Stravovacieho zariadenia UNIZA so spoločnosťou Ryba, spol. s r. o., Žilina. Pásku slávnostne prestrihol pán rektor Jozef Jandačka, generálny riaditeľ spoločnosti Ryba Michal Britvík a riaditeľka SZ Anna Ďatková. Prevádzka ponúka produkty zo spoločnosti Ryba Žilina, spol., s r. o. – rôzne druhy šalátov, rybáčich tresiek, desiato-
vé polievky, konzervy, paštéty. V bufete sa vydáva aj teplé hlavné jedlo z Menzy, ktoré je možné kombinovať s rybácimi výrobkami. Zároveň sú v ponuke aj raňajky a obedy.

Prevádzka bude otvorená v pondelok až piatok v čase od 7.00 do 14.30. Do budúcnosti sa plánuje otváracie hodiny predĺžiť do 19.30 hod.

Ryby by mali mať pevné miesto v jedálničku. Pýšia sa nízkym obsahom tuku v svalovine. Ich tuk je pre ľudské telo nenahraditeľným, pretože je tvorený omega-3 nenasýtenými masťnými kyselinami.

Naším študentom ponúka zdravé a vyvážené jedlá.

Veľkou výhodou pre študentov je hlavne to, že sa prevádzka nachádza priamo v budove internátov DF-DE a nakupovať tak môžu priamo „v papučkách“.

Zdravá a vyvážená strava